

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA KRASICZYN

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE

wg stanu na dzień 1 stycznia 2018 r.

Przemyśl 2018 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemyślu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemyśl, tel. 16 6705281, fax. 16 6705519
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl, <http://www.buligl.pl>

:

Wykonano na zlecenie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie
Krosno 2017

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu
ul. Wysockiego 46a, 34-700 Przemyśl
tel. (16) 670 52 81, faks (16) 670 55 19
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl
www.przemysl.buligl.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	10
1.1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	10
2. Informacje ogólne	14
2.1. Podstawa prawna, cel i zakres prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	14
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	20
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	22
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	24
2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu	25
2.6. Powiązania <i>Planu</i> z innymi dokumentami, w tym dokumentami w zasięgu działania nadleśnictwa, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	27
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień planu urządzenia lasu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	30
2.8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	31
3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska.....	32
3.1. Istniejący stan środowiska na obszarze nadleśnictwa.....	32
3.1.1. Położenie nadleśnictwa	32
3.1.2. Klimat.....	32
3.1.3. Powietrze.....	33
3.1.4. Wody.....	33
3.1.5. Gleby.....	34
3.1.6. Lasy.....	35
3.1.7. Formy ochrony przyrody występujące w nadleśnictwie.....	39
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	47
3.3. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną.....	47
3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu	48
3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu urządzenia lasu	48
4. Ocena wpływu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.	50
4.1. Oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko.....	50
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	50
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi.....	52
4.1.3. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione.....	52
4.1.4. Oddziaływanie na wodę	70
4.1.5. Oddziaływanie na powietrze.....	71
4.1.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	71
4.1.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	71
4.1.8. Oddziaływanie na klimat	71
4.1.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	72

4.1.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	72
4.1.11. Zestawienie zbiorcze wpływu <i>Planu</i> na środowisko	72
4.2. Oddziaływanie <i>planu</i> na siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG znajdujące się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	73
4.3. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na integralność obszarów Natura 2000.....	77
4.4. Oddziaływanie <i>Planu</i> na obszary Natura 2000	78
5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie	79
6. Dokumentacja uzupełniająca.....	80
6.1. Mapa przeglądowa obszarów chronionych	80
6.2. Literatura i materiały źródłowe wykorzystane w opracowaniu <i>Prognozy</i>	80
7. Załączniki	82

Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Stosowane skróty i terminy	
Ustawa OOS	Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.
SOOS	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jest to postępowanie mające na celu ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów.
LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - państwowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, zarządzająca gruntami własności Skarbu Państwa
BULiGL	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Przedsiębiorstwo Państwowe, którego głównym zadaniem jest sporządzanie planów urządzenia lasu, prowadzenie aktualizacji danych o lasach, monitoring lasu itp.
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – instytucja podległa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, której głównym zadaniem jest nadzór nad niektórymi formami ochrony przyrody, prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, wydawanie decyzji środowiskowych itp.
DP	Dyrektywa Ptasia - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
DS	Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
SEA	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.
SDF	Standardowy Formularz Danych. Podstawowy dokument opisujący istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Zawiera informacje o obszarze przesyłane do Komisji Europejskiej oraz udostępniane społeczeństwu.
SOO (obszar siedliskowy)	Specjalny obszar ochrony – obszar Natura 2000 wyznaczony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków).
OZW (obszar siedliskowy)	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Obszary siedliskowe, które nie zostały jeszcze formalnie powołane rozporządzeniem Ministra Środowiska, natomiast są już zatwierdzone przez Komisję Europejską.
OSO (obszar ptasi)	Obszar specjalnej ochrony – obszar Natura 2000 ustanowiony w celu ochrony ptaków i ich siedlisk odpowiednim rozporządzeniem Ministra Środowiska.
ZHL	Zasady Hodowli Lasu – branżowy dokument w leśnictwie określający sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.
IUL	Instrukcja urządzania lasu – szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu sporządzania planu urządzenia lasu.
IOL	Instrukcja ochrony lasu – branżowy dokument zawierający wytyczne w zakresie przeciwdziałania różnorodnym zagrożeniom jakim może być poddany las.
KZP	Komisja założeń planu. Narada z udziałem instytucji zewnętrznych (np. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska), podczas której zapadają ustalenia dotyczące szczegółowych wytycznych sporządzania planu urządzenia lasu.
NTG	Narada Techniczno-Gospodarcza. Spotkanie na końcowym etapie sporządzania planu urządzenia lasu, którego celem jest dokonanie analizy i oceny gospodarki

Stosowane skróty i terminy	
	leśnej nadleśnictwa w okresie poprzednich 10 lat oraz akceptacja przyjętych założeń i ustaleń nowego planu urządzenia lasu
KPP	Komisja Projektu Planu – końcowa narada w formie debaty publicznej mająca na celu dyskusję nad projektem planu urządzenia lasu oraz oceną oddziaływania planu na środowisko.
Zarządzenie 28/2014	Zarządzenie nr 28/2014 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r., dotyczące wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie, zmienione zarządzeniem nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r.
PTOP	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
KOO	Stowarzyszenie "Komitet Ochrony Orłów"
Przedmiot ochrony	W przypadku obszaru Natura 2000 jest to gatunek lub siedlisko, dla którego ochrony utworzony został dany obszar. Te gatunki lub siedliska są wyszczególnione w SDF-ie z oceną ogólną A, B lub C. Gatunki wyszczególnione w SDF-ie z oceną D nie są przedmiotem ochrony.
Siedlisko przyrodnicze	Oznacza siedlisko przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej
Czynniki abiotyczne	Przyczyny klimatyczne, glebowe np. wiatr, zakłócenie stosunków wodnych, susza, przymrozki itp.
Czynniki biotyczne	Czynniki „ożywione”: owady, grzyby, zwierzyzna, bakterie itp.
Przebudowa	Różnego rodzaju zabiegi zmierzające do takiej zmiany w budowie i strukturze drzewostanu, aby w lepszy sposób spełniane były wszystkie funkcje lasu. Polega np. na zmianie składu gatunkowego drzewostanu, na przemianie struktury wiekowej itp.
Plan urządzenia lasu (PUL)	Podstawowy dokument planistyczny z zakresu gospodarki leśnej. Sporządzany jest dla każdego nadleśnictwa na okres 10 lat i określa całość zadań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w tym okresie. Sporządzenie planu urządzenia lasu jest obowiązkiem wynikającym z Ustawy o lasach. W tekście opracowania analizowany projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Krasiczyn na lata 2018-2027 nazywany jest „Planem”.
Prognoza oddziaływania na środowisko	Jest to dokument sporządzany w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza jest opracowaniem analitycznym, w ramach którego dokonuje się oceny przewidywanego wpływu ustaleń ocenianego dokumentu na środowisko.
Program ochrony przyrody (POP)	Część planu urządzenia lasu. Zawiera kompleksowy opis stanu środowiska na obszarze nadleśnictwa wraz z zaleceniami ochronnymi i modyfikacjami gospodarki leśnej pod kątem ochrony przyrody.
Etat cięć rębnych (miąższościowy)	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania Planu w użytkowaniu rębnym.
Powierzchniowy etat pielęgnowania drzewostanów	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obowiązkowo wykonać w 10 - leciu
Odnawianie	Ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (drzew) na powierzchnię leśną, uprzednio objętą użytkowaniem rębnym, czyli wycinką drzew. Może mieć charakter odnowienia naturalnego lub sztucznego.
Zalesianie	Wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchnię nie będącą lasem – łąkę,

Stosowane skróty i terminy	
	pastwisko, rolę, nieużytek itp.
Melioracje agrotechniczne	System zabiegów polegających na odpowiednim przygotowaniu powierzchni przed i po zrębie: usunięcie podszytów, uprzątnięcie powierzchni itp.
Pielęgnowanie gleby	Są to zabiegi we wczesnych fazach młodego lasu (uprawy) polegające na wykaszaniu roślinności zachwaszczającej glebę i ocieniającej młode drzewka
Zabiegi pielęgnacyjne	Zbiorcza grupa zabiegów na potrzeby analiz, w skład której wchodzi czyszczenia i trzebieże
Czyszczenia wczesne (CW) i późne (CP)	Zabiegi w nieco starszych uprawach oraz w młodnikach polegające głównie na tzw. „selekcji negatywnej”, czyli usuwaniu drzew chorych, złych jakościowo, przegęszczeń, niekorzystnych domieszek itp.
Trzebieże (TW – trzebieże wczesne lub TP – trzebieże późne)	Zabiegi w starszych drzewostanach (zazwyczaj od ok. 20 lat do czasu użytkowania rębego) polegające na selekcji pozytywnej, czyli wyborze najlepszych drzewek i usuwaniu osobników, które im przeszkadzają we wzroście. Usuwane są pojedyncze drzewa, zazwyczaj niezgodne z TD lub typem siedliskowym lasu oraz drzewa, które wykazują objawy zamierania (przygłuszone). Drzewa te następnie są na miejscu pozbawiane gałęzi (okrzesywane) i wyciągane z lasu.
Rębnie	Sposoby zagospodarowania lasu, polegające na takim usunięciu drzew z powierzchni, aby w optymalny sposób przygotować środowisko na pojawienie się młodego pokolenia drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi i świetlnymi. Zabiegi rębne oprócz wycięcia drzewostanu obejmują też jego odnowienie, czyli przygotowanie gleby i wprowadzenie młodego pokolenia lasu.
Rb I (zupelna)	Wycięcie lasu na powierzchni maksymalnie do 6 ha w celu odnowienia gatunków światłożądnych, głównie sosny na ubogich siedliskach a także olszy na siedliskach olsów.
Rębnie złożone	Zbiorcza grupa złożona z rębni: II, III, IV i V, przyjęta na potrzeby analiz.
Rb II (częściowa)	Polega na stopniowym, systematycznym usuwaniu części drzew w kolejnych kilku etapach, tak aby najpierw doprowadzić do naturalnego obsiewu gatunków docelowych a później stopniowo dopuszczać do nich więcej światła celem polepszenia wzrostu. Stosowana głównie do odnawiania drzewostanów dębowych lub bukowych.
Rb III (gniazdowa)	Polega na takim usunięciu drzewostanu, aby możliwe było odnowienie drzewostanu mieszanego (wykorzystywana w celu przebudowy drzewostanów). W pierwszej kolejności użytkowanie i odnowienie wykonywane jest na niewielkich gniazdach, gdzie zapewniona jest osłona cieniożośnym gatunkom a następnie usuwa się drzewostan między gniazdami celem odnowienia gatunkami bardziej światłożądnymi.
Rb IV (stopniowa)	Polega na stosowaniu zróżnicowanych cięć w obrębie jednej powierzchni celem odnowienia drzewostanów zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie
Rb V (przerębowa)	Polega na jednostkowym lub grupowym usuwaniu drzew w obrębie powierzchni, co zapewnia kształtowanie procesu odnowienia zróżnicowanego w przestrzeni i czasie. Odpowiednia dla wielowarstwowych drzewostanów z dużym udziałem gatunków cieniożośnych (głównie jodły).
Rębnia IIIAU, IIIBU, IVDU	Cięcia uprzątające w rębniach złożonych. Polegają na wykonaniu ostatniego etapu w rębni złożonej, czyli usunięcia drzew z powierzchni między gniazdami. W efekcie tego cięcia na powierzchni pozostaje wyłącznie młode pokolenie drzew oraz ewentualnie pozostawione fragmenty starodrzewu.
Typ drzewostanu (TD)	Jest to skład gatunkowy drzewostanu, ustalony dla dojrzałego drzewostanu. W TD zapisuje się gatunki wg rosnącego udziału. Np. TD: So-Jd-Db oznacza, że w wieku dojrzałości drzewostan powinien się składać w większości z dębu,

Stosowane skróty i terminy	
	z mniejszym udziałem jodły i sosny
KO	Klasa odnowienia. Do klasy odnowienia zaliczane są drzewostany, w których rozpoczęto proces przebudowy rębnią złożoną i w których występuje odnowienie na co najmniej 30% powierzchni.
KDO	Drzewostan przygotowany do odnowienia w ramach rębni złożonej – wycięte, ale nie odnowione jeszcze gniazda. Jest to stan przejściowy, po którym drzewostan przechodzi w klasę odnowienia.
TSL	Typ siedliskowy lasu. Jednostka klasyfikacji siedlisk leśnych ustalona na podstawie badań gleby oraz opisu runa i drzewostanu. TSL opisuje potencjalne możliwości produkcji siedliska w zależności od trzech czynników: żyzności gleby, jej wilgotności oraz położenia w terenie (wysokość n.p.m., makrorzeźba). Siedliska dzielą się na bory, bory mieszane, lasy mieszane i lasy a w ramach tych grup na suche, świeże, wilgotne, bagienne i łęgowe.
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych. Jednolity system informatyczny służący do zarządzania przedsiębiorstwem Lasy Państwowe. Zawiera m.in. dane dotyczące opisu lasu oraz zadania wynikające z planu urządzenia lasu.
LMN	Leśna Mapa Numeryczna. Zestaw map (warstw) w postaci elektronicznej, sporządzonych według ściśle określonych zasad, powiązany z SILP-em, służący wizualizacji danych oraz analizom przestrzennym.
Miąższość	Jest to objętość drewna mierzona w m ³ . Podstawowy wskaźnik zasobów. Określa się ogólną miąszość drewna w całym nadleśnictwie, czyli tzw. zapas drzewostanów, oraz przeciętną miąszość na 1 hektar zwaną zasobnością.
Zasięg nadleśnictwa	Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa obejmujący zarówno grunty będące w stanie posiadania nadleśnictwa, jak też wszystkie pozostałe grunty (zazwyczaj są to granice gmin i powiatów)
Starodrzew	Na potrzeby niniejszej Prognozy przyjęto, że za starodrzew uznaje się drzewostan, w którym wiek gatunku panującego jest większy niż 100 lat. Do tej grup włączono także spełniające to kryterium drzewostany w KO i KDO.
Udział wg gatunków panujących	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.) składa się z jednego lub więcej gatunków. Jeżeli do analiz przyjmowany jest tylko gatunek panujący w danym drzewostanie (czyli ten o największym udziale) to powierzchnia całego drzewostanu traktowana jest jako powierzchnia, na której rośnie tylko gatunek panujący. Ponieważ większość zabiegów jest projektowana pod kątem gatunku panującego, ten sposób analiz zazwyczaj przyjmuje się w pracach urzędniowych. Na przykład drzewostan o powierzchni 2 ha składający się z sosny i dębu, gdzie sosna zajmuje 70% powierzchni a dąb 30%, przy analizach pod względem gatunków panujących jest traktowany tak, jak gdyby rosła tam tylko sosna.
Udział wg gatunków rzeczywistych	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.), składa się z jednego lub więcej gatunków. W tym przypadku do analiz przyjmuje się faktyczny udział gatunków w składzie. Na przykład, jeżeli w drzewostanie o powierzchni 2 ha, 70% zajmuje sosna a 30% dąb, oznacza to, że w analizach i zestawieniach dla sosny przyjęto powierzchnię 1,4 ha a dla dębu – 0,6 ha.
Użytkowanie rębne	Dotyczy pozyskania drewna w efekcie realizacji rębni, czyli procesu usunięcia starego drzewostanu i odnowienia powstałej powierzchni młodym. Użytkowanie rębne ma więc miejsce w drzewostanach starych, dojrzałych.
Użytkowanie przedrębne	Dotyczy pozyskania drewna w drzewostanach młodszych, w efekcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych: czyszczeń późnych i trzebieży.

1. WSTĘP

1.1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Krasieczyn na okres od 01.01.2018 do 31.12.2027 r. (zwana dalej *Prognozą*). Jej celem jest określenie wpływu planu u.l. na środowisko, w szczególności na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt i ich siedliska, będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Opracowanie zawiera ogólne informacje o podstawach prawnych sporządzania planu urządzenia lasu i prognozy, ich powiązaniach z innymi dokumentami, krótką charakterystykę dokumentu jakim jest plan urządzenia lasu oraz informacje o metodach i źródłach danych wykorzystanych przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy*.

Prognoza oddziaływania *Planu* na środowisko została opracowana na podstawie umowy zawartej pomiędzy Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie a Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano głównie metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w *Planie*, a w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków zebrano w oparciu o informacje będące w posiadaniu Nadleśnictwa Krasieczyn, RDLP w Krośnie, PTO, KOO, RDOŚ w Rzeszowie, WIOŚ, GIOŚ, ZBS PAN, a także dane, które zgromadzono podczas prac inwentaryzacyjnych oraz zawarte w publikacjach i materiałach niepublikowanych. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Krasieczyn na okres od 01.01.2018 do 31.12.2027 r. (zwany dalej *Planem*) jest podstawowym dokumentem, na którym opiera się gospodarka leśna. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu jest wymogiem prawnym, gdyż gospodarowanie lasem i jego zasobami w nadleśnictwie według zasady zrównoważonego rozwoju może odbywać się tylko według ważnego (zatwierdzonego przez Ministra Środowiska) planu.

Plan obejmuje:

- ogólny opis lasów nadleśnictwa zawierający wyniki inwentaryzacji stanu lasu, ocenę gospodarki nadleśnictwa w ubiegłym 10-leciu, plan na kolejne 10-lecie oraz zestawienia tabelaryczne i wykazy,
- program ochrony przyrody, zawierający opis środowiska przyrodniczego oraz metod jego ochrony i modyfikacji zaplanowanych zabiegów gospodarczych pod kątem ochrony przyrody,
- opis taksacyjny lasu, zawierający szczegółową inwentaryzację, ocenę stanu lasu, projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne,
- plany, zawierające wykazy cięć rębnych, przedrębnych i hodowli,
- materiały kartograficzne (mapy o różnej treści i skali),
- leśną mapę numeryczną, zawierającą bazy geometryczne zasięgu terytorialnego nadleśnictwa, której dane przechowywane są w formacie wektorowym.

Główne cele planów urządzenia lasu zawarte są w Instrukcji zarządzania lasu. W Nadleśnictwie Krasiczyn głównym celem *Planu* jest zachowanie ekosystemów leśnych przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym, oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi spełnianymi przez las funkcjami lasu. Cel ten jest realizowany przez ustalone cele szczegółowe.

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym *Planem* (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach planowania, należy spełnianie wymogów określonych w dyrektywach Unii Europejskiej (siedliskowej i ptasiej), konwencjach (o ochronie różnorodności biologicznej, bońskiej, berneńskiej), programach (Polityka leśna państwa, Polityka ekologiczna państwa, Krajowy program zwiększania lesistości, Krajowa strategia ochrony i zachowania różnorodności biologicznej).

Plan jest powiązany z różnymi innymi planami obejmującym obszar nadleśnictwa, w tym głównie planami urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw (Bircza, Jarosław, Kańczuga), planami zagospodarowania przestrzennego, itp. W toku analizy nie stwierdzono, aby był możliwy do wykazania negatywny łączny wpływ na środowisko ustaleń *Planu* i wymienionych dokumentów.

Nadleśnictwo Krasiczyn, obejmujące powierzchnię 16 086,10 ha, leży w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie miasta Przemyśl oraz ośmiu gmin. Są to: Fredropol, Krasiczyn, Krzywca, Medyka, Orły, Przemyśl, Żurawica należące do powiatu przemyskiego oraz gmina Rokietnica wchodząca w skład powiatu jarosławskiego.

Lesistość w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wynosi 29%, lasy ochronne zajmują 70,61% powierzchni leśnej. Głównymi gatunkami tworzącymi drzewostany są: buk i jodła, których udział powierzchniowy (wg gatunków rzeczywistych) wynosi odpowiednio 42,77%, 18,65%. Dominującym siedliskowym typem lasu jest las wyżynny świeży z udziałem 98,14%.

Pokrywa glebowa jest słabo zróżnicowana pod względem typologicznym. Dominują gleby brunatne, zajmujące 92,8% powierzchni leśnej. Występują głównie w podtypie brunatnych wylugowanych (12064,75 ha, 75,0%) i podtypie gleb brunatnych właściwych (2584,36 ha, 16,1%). Pozostałe typy gleb zajmują jedynie 7,2%.

Klimat cechują głównie wpływy kontynentalne przy słabym modyfikującym wpływie gór. Średnia temperatura roczna wynosi +7 do +8 °C, natomiast roczne sumy opadów atmosferycznych wahają się od 600 do 800 mm.

Nadleśnictwo jest położone przy granicy państwowej, jednak nie stwierdzono by możliwe było transgraniczne oddziaływanie jego realizacji na środowisko.

Szereg elementów środowiska przyrodniczego nadleśnictwa objętych jest ochroną prawną. Do wielkoobszarowych form ochrony przyrody należą: Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego, Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz obszary Natura 2000: Pogórze Przemyskie PLB180001, Ostoja Przemyska PLH180012, Fort Salis Soglio PLH180008 oraz Rzeka San PLH180007. Pozostałe formy ochrony przyrody występujące na terenie nadleśnictwa to: rezerваты przyrody („Przełom Hołubli”, „Skarpa Jaksmanicka”, „Leoncina”), pomniki przyrody (47 obiektów), stanowiska dokumentacyjne (2 obiekty) i użytki

ekologiczne (1 obiekt). Pulę elementów chronionych uzupełniają stanowiska 56 roślin i grzybów chronionych oraz 227 gatunków zwierząt chronionych.

Obszary potencjalnie objęte znaczącym oddziaływaniem to tereny przewidziane do przedsięwzięć w rozumieniu odpowiedniego rozporządzenia Rady Ministrów oraz obszary Natura 2000. *Plan* nie zawiera jednak zapisów wyznaczających ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie Nadleśnictwa zaliczono: brak planów ochrony dla form ochrony wymagających takich planów, brak pełnych inwentaryzacji zwierząt i roślin podlegających ochronie.

Ewentualny brak realizacji ustaleń *Planu* niesie za sobą skutki społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Przede wszystkim jego sporządzenie jest wymogiem ustawowym, z którego nie można zrezygnować. Brak realizacji *Planu* może spowodować niekontrolowane użytkowanie zasobów drzewnych, ograniczenie dostarczania na rynek odnawialnego surowca jakim jest drewno, opóźnienie w procesach przebudowy drzewostanów, zarastanie siedlisk nieleśnych itp.

W ramach *Prognozy* oddziaływania pozostałych do wykonania ustaleń *Planu* na środowisko, przeanalizowano:

- Oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. Wskazano zapisy umieszczone w *Planie*, pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej poprzez stosowanie właściwych naturalnych składów gatunkowych, ochronę stanowisk i siedlisk gatunków.
- Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta. Nie stwierdzono, aby zapisy *Planu* w połączeniu z ich modyfikacjami zamieszczonymi w programie ochrony przyrody mogły powodować istotne zagrożenie dla tych gatunków.
- Oddziaływanie na wodę – ustalenia *Planu* nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie nadleśnictwa.
- Oddziaływanie na powietrze – nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów *Planu* na powietrze atmosferyczne.
- Oddziaływanie na krajobraz – nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów *Planu* na krajobraz.
- Oddziaływanie na klimat – gospodarka leśna poprzez promowanie trwałego rozwoju lasów w Polsce sprzyja zachowaniu korzystnego wpływu lasów na klimat, akumulację CO₂ oraz zapobieganie powstawaniu pożarów (jako czynnika uwalniającego CO₂).
- Oddziaływanie na zasoby naturalne – głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Nie stwierdzono, aby ustalenia *Planu* mogły oddziaływać negatywnie na inne zasoby naturalne.
- Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – nie stwierdzono negatywnego wpływu na te elementy.

Osobno analizowanym i ocenianym zagadnieniem jest wpływ ustaleń *Planu* na siedliska przyrodnicze. Przeprowadzono analizę oddzielnie dla każdego siedliska przyrodniczego. W żadnym wypadku nie wykazano możliwego, znacząco negatywnego wpływu realizacji zapisów *Planu*, natomiast wykazano pozytywny

wpływ związany z procesem przebudowy i ograniczeniem roli sosny na siedliskach lasowych. Sposób doboru typów drzewostanu wyklucza możliwość wprowadzenia gatunków niepożądanych w obręb siedlisk przyrodniczych, jednocześnie wskazując jaki skład gatunkowy powinien być kształtowany w trakcie cięć rębnych i przedrębnych. Będzie to miało pozytywny wpływ na stan leśnych siedlisk przyrodniczych.

W toku analizy zapisów *Planu* nie stwierdzono negatywnego wpływu na integralność obszarów Natura 2000. Również analiza rozwiązań alternatywnych nie wskazała na konieczność modyfikacji w tym zakresie. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów *Planu* odbywał się podczas Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, do udziału w których byli zapraszani również przedstawiciele społeczeństwa.

Wniosek: Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Krasieczyn nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania *Planu* na środowisko została opracowana na podstawie umowy zawartej pomiędzy Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu.

Zakres prac został uzgodniony przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Krośnie (jako sporządzającego projekt planu) z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie określony został w piśmie RDOŚ w Rzeszowie z dnia 31.10.2014 r.

Prognoza sporządzona została wg stanu na dzień 01.01.2018 r. Dotyczy zadań zaprojektowanych do wykonania w trakcie obowiązywania *PUL* i zawiera:

- a) Informacje o zawartości, głównych celach oraz powiązaniach z innymi dokumentami, w tym: opis zawartości, dane dotyczące obszaru, zestawienie powierzchni wraz z informacją o powierzchni planowanych gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz zestawienie zadań (nazwanych i wymienionych w ustawie o lasach i oraz w stosownej decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu), krótki opis celów projektowanego dokumentu oraz powiązania funkcjonalne z innymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, sporządzone na podstawie obowiązujących aktów prawnych, ogólną analizę potencjalnego wpływu zapisów planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000, gatunki i ich siedliska;
- b) Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu *Prognozy* obejmujące: opis przyjętej metodyki sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu na podstawie dostępnych inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz wyszczególnienie wykorzystanych do sporządzenia *Prognozy* dokumentów i materiałów, dla zakresu prognozy określonego w art. 51 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie (OOŚ).
- c) Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, w tym: opis metody monitorowania realizacji obowiązkowych zadań gospodarczych przez organ nadzorujący.
- d) Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
- e) Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
- f) Analizę i ocenę następujących zagadnień:
 1. istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, określenie potencjalnych zmian w ich stanie w przypadku zaniechania realizacji wskazań planu urządzenia lasu,

2. stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
3. zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651),
4. celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z postanowień art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOŚ.

Stopień szczegółowości *Prognozy*, zgodnie z art. 53 ustawy OOŚ, został dostosowany do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu którego dotyczy. Uwzględniono również uzgodnienie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planów urządzenia (pismo znak: WPN.410.3.31.2014.GR-2 z dnia 31.10.2014) oraz analogiczne uzgodnienie z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym z Rzeszowie (pismo znak: SNZ.9020.2.37.2014.RD z dnia 15.10.2014 r.).

Akty prawne na podstawie, których wykonano Prognozę:

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków** (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, L20/7 26.1.2010 rozdz. IV str. 30, M.P. 2011 nr 38 poz. 425);
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko** (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157);
– wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG** (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 375) - wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466) - wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;**
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.15, t. 2, str. 102) – wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;**
- **Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zarządzania szkodami wyrządzanym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. UE L 243/56/z 30.04.2004, str. 56; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357);**
- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.); art. 5 stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.” Oznacza to, że ochrona środowiska zaliczona została do pryncypiów ustrojowych państwa, a ma być realizowana w myśl zasad zrównoważonego rozwoju;**
- **Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. Nr 97, poz. 1051 z późn. zm.) – gwarantuje trwanie w czasie i nienaruszalność lasów Skarbu Państwa, uznanych za strategiczny zasób naturalny i ma duże znaczenie w szerokim wdrażaniu idei zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. W myśl tej ustawy powinny być one utrzymywane, powiększane i doskonalone „zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego”;**
- **Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1161) – reguluje zasady ochrony gruntów rolnych**

i leśnych oraz rekultywacji i poprawiania wartości użytkowej gruntów. Ogranicza ich przeznaczanie na cele nierolnicze lub nieleśne;

- **Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.** (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 519 z późn. zm.) – określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Artykuł 8 tej ustawy stanowi, że: Polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- **Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r.** o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1789, z późn. zm.) – określa zasady odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku. Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. UE L 143/56 z 30.04.2004, str. 56; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357);
- **Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r.** – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1566);
- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r.** o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073) – określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, a także zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy;
- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r.** o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2187) – określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków;
- **Ustawa z dnia 13 października 1995 r.** – Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1295) – art. 1 tej ustawy określa łowiectwo jako element ochrony środowiska, w rozumieniu ustawy oznaczający ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, a art. 2 stanowi, że zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią dobro Skarbu Państwa;

- **Ustawa z dnia 28 września 1991 r.** o lasach (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 788) - określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych (bez względu na formę ich własności) oraz przedstawia zasady gospodarki leśnej. Promowana trwale zrównoważona gospodarka leśna ma dążyć, między innymi, do zachowania bogactwa biologicznego lasów, ich żywotności i trwałego realizowania funkcji ochronnych. Jednym z narzędzi realizacji postulatów jest program ochrony przyrody, stanowiący obowiązkową składową planu urządzenia lasu. W ramach wypełniania ekologicznych (ochronnych) funkcji lasów akcentowane jest między innymi tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego licznych gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych organizmów, a także różnorodności i złożoności krajobrazu, czyli ochrona różnorodności biologicznej w całym procesie zarządzania oraz gospodarowania lasami;
- **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r.** o leśnym materiale rozmnożeniowym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 116) – reguluje kwestie rejestracji, obrotu i kontroli odpowiednio leśnego materiału podstawowego i rozmnożeniowego, a także regionalizacji nasiennej, co ma wpływ na zachowanie różnorodności genetycznej polskich lasów;
- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r.** o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.) – określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu;
- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r.** o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405);
- **Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r.** o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1566.);
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.** w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 71);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r.** w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. z 2015 poz.1425);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r.** w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405 z późn. zm.) oraz **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (**Dz.U. z 2015 poz. 1070**);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r.** w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia

lasu, uproszczonego planu urzędzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. poz. 1302);

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.** w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2016 r.** w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2016, poz. 1399);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r.** w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.** w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.** w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r.** w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. Nr 210, poz. 1260);
- **Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r.** w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 poz. 1713);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r.** w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533);
- **Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r.** w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r.** w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433 z późn. zm.).

Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych ustalające szczegóły dotyczące sposobu realizowania zrównoważonej gospodarki leśnej w ramach instytucji Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe:

- **Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.** w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu (CILP, Warszawa 2012 r.):
 1. Część 1. Instrukcja sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa;
 2. Część 2. Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych;
 3. Część 3. Instrukcja techniczna sporządzania i wydruku map leśnych (<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/urzadzanie/iul/>).
- **Zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011 r.** w sprawie wprowadzenia Instrukcji Ochrony Lasu (CILP, Warszawa 2012 r.).

Instrukcja, wprowadzona na potrzeby V rewizji planów urządzenia lasów dla nadleśnictw, obejmuje również potrzeby z zakresu ochrony przyrody i kształtowania środowiska przyrodniczego w lasach, możliwe do realizacji metodami gospodarki leśnej i która kontynuuje tradycję tworzenia programów ochrony przyrody jako integralnych komponentów planów urządzenia lasu w nadleśnictwach (http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/ochrona_lasu/).

- **Zarządzenie nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.** w sprawie wprowadzenia **Zasad Hodowli Lasu** obowiązujących w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/hodowla/>).
- **Zarządzenie nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.** w sprawie wprowadzenia **Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu**.
- **Zarządzenie nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem zmian wynikających z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r.** dotyczące wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie (zwanej dalej *zarządzenie 28/2014 z późn. zm.*).

2.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU *PROGNOZY*

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko oparto się na metodzie eksperckiej z wykorzystaniem zaleceń wynikających z:

- zakresu i stopnia szczegółowości prognozy uzgodnionego z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: znak WPN.410.3.31.2014.GR-2 z dnia 31.10.2014 r.),
- zakresu i stopnia szczegółowości prognozy uzgodnionego z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: SNZ.9020.2.37.2014.RD. z dnia 15.10.2014 r.).

- ramowych wytycznych Ministra Środowiska w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu z 28 sierpnia 2013 r.

Sporządzanie *Prognozy* wymaga zastosowania wielu metod analiz i oceny. Najważniejszym elementem prac jest zbiór dostępnych informacji o terenie. Zgodnie z Art. 51. ust. 1 ustawy OOŚ, „informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu”. Pierwszym krokiem było zatem zebranie informacji i dostępnych danych na temat występowania i lokalizacji gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, położonych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego. Część tych informacji została zebrana podczas prac nad *Planem*; zostały one zamieszczone w częściach opisowych: elaboracie, programie ochrony przyrody a także w opisie taksacyjnym lasu. Są to informacje o występowaniu siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt itp. Aktualna wiedza na temat tych siedlisk i gatunków jest w większości wynikiem przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych. Znaczna część danych o siedliskach pochodzi z inwentaryzacji przeprowadzonej w 2007 r. przez Lasy Państwowe, zweryfikowanej w 2017 roku oraz materiałów uzyskanych z RDOŚ w Rzeszowie. Informacje o chronionych gatunkach uzyskano z inwentaryzacji LP z 2007 r., materiałów nadleśnictwa, w tym ankiet wykonanych przez leśniczych, danych zebranych przy opracowywaniu projektów ww. planów zadań ochronnych, wyników badań wykonanych w trakcie sporządzania *Planu*, szczególnie części dotyczącej zadań ochronnych, tzw. Inwentaryzacji wskaźnikowej przeprowadzonej przez RDLP w Krośnie w 2016 i 2017 roku, a także innych materiałów zebranych w trakcie pracy nad dokumentem.

Ponieważ głównym elementem prognozy wpływu na środowisko są zaplanowane zabiegi gospodarcze zapisane w *Planie* w formie szczegółowych wskazań, podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów na środowisko jest porównanie w układzie przestrzennym rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego. Analizę tę przeprowadzono w dwóch postaciach:

- porównanie przestrzenne za pomocą technik GIS,
- zestawienie danych w tabelach, uzyskanych z bazy danych zawierającej informacje o planowanych zabiegach.

Techniki GIS umożliwiły wykonanie przestrzennych analiz rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych takich jak: miejsca występowania gatunków ptaków, siedliska przyrodnicze, obiekty chronione itp. W pierwszej kolejności dokonano wytypowania obszarów zainteresowania, czyli siedlisk przyrodniczych, stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt, obszarów będących potencjalnymi siedliskami bytowania wybranych gatunków ptaków. Na tak wytypowane obszary zostały nałożone mapy (warstwy) zaplanowanych zabiegów. W ten sposób zidentyfikowano potencjalne obszary konfliktowe, które następnie szczegółowo przeanalizowano pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia wpływu tego zabiegu na określony gatunek, siedlisko itp.

Dla wytypowanych obszarów konfliktowych wykonano tabele pomocnicze w formie wykazów i zestawień sumarycznych. Tabele te uzyskano w wyniku kwerend do bazy danych nadleśnictwa. Zawierały one wykazy wydziełów leśnych w granicach określonych obszarów konfliktowych z wyszczególnionymi rodzajami zabiegów oraz powierzchnią tych zabiegów. Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz wyszczególniono w macierzach w tekście opracowania.

Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie (z podziałem na formy rębni), cięcia pielęgnacyjne (TP, TW, CP, CW) i odnowienia. Należy jednak zaznaczyć, że ogólna powierzchnia zaplanowana do zabiegów nie wynika wprost z sumy powierzchni tych trzech grup, ponieważ zabiegi w uprawach dotyczą w przeważającej większości tej samej powierzchni na której wykonywane są rębnie. Tak więc łączna powierzchnia zaplanowanych zabiegów to w zasadzie powierzchnia dwóch pierwszych grup: rębni i cięć pielęgnacyjnych.

Oceny poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu *Planu* na te parametry polegały głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z przeprowadzonych wcześniej analiz i uzyskanych tabel i zestawień.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie. W większości przypadków odwoływano się do zapisów *Planu*, bez ich szczegółowego przytaczania w *Prognozie*, ze względu na konieczność zachowania logicznego układu oraz spójności opracowania.

Przy określaniu wymagań ekologicznych oraz zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk korzystano głównie z publikacji MŚ „Poradniki ochrony siedlisk i gatunków – przewodnik metodyczny” oraz podręczników metodycznych opracowanych przez Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska, służących do oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt z załączników I i II Dyrektywy siedliskowej oraz ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

2.3. ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU

Zawartość *Planu* określa ustawa z dnia 28.09.1991 r. o lasach.

Zgodnie z art. 18, ust. 4. ustawy o lasach, plan urządzenia lasu powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
 - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
 - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawami leśnymi) według gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku, klas bonitacji drzewostanów oraz funkcji lasów;
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
 - 2a) program ochrony przyrody;
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:

- a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego oddzielnie jako etat miąższościowy użytków rębnych oraz etat powierzchniowy użytków przedrębnych,
- b) zalesień i odnowień,
- c) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej,
- d) gospodarki łowieckiej,
- e) potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Szczegółowe warunki i tryb sporządzania planu urządzenia lasu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Krasiczyn na lata 2018-2027 składa się z następujących części:

1. Ogólny opis lasów nadleśnictwa,
2. Program ochrony przyrody wraz z zadaniami ochronnymi,
3. Opisy taksacyjne,
4. Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębego,
5. Materiały kartograficzne.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Zadania gospodarcze stanowią podsumowanie wszystkich prac w nadleśnictwie z danego zakresu i są elementem wyszczególnionym w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu *Planu*. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń projektu Planu

Rodzaj zabiegów lub zapisu w projekcie <i>Planu</i>	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie <i>Planu</i>
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia
Wprowadzanie podszytów i drugiego piętra	Do konkretnego wydzielenia
Zabiegi pielęgnacyjne	Do konkretnego wydzielenia
Czyszczenia (CW i CP)	Do konkretnego wydzielenia
Cięcia pielęgnacyjne (TW i TP)	Do konkretnego wydzielenia
Rębnia IV	Do konkretnego wydzielenia

Rodzaj zabiegów lub zapisu w projekcie <i>Planu</i>	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie <i>Planu</i>
Skład gatunkowy upraw	Zapisy ogólne do typów siedliskowych lasu w ramach typu drzewostanów
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleń

2.4. GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, **głównym celem gospodarki leśnej**, uwzględnianym w planie urządzenia lasu nadleśnictwa, jest **zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli**.

Trwałość lasów w zmieniających się warunkach środowiska przyrodniczego, zgodnie z Zasadami hodowli lasu, powinna być osiągnięta przez uwzględnianie w gospodarce leśnej wzorców naturalnych, ukształtowanych przez przyrodę w czasach minionych oraz obserwację i wykorzystywanie współczesnych procesów naturalnych inspirowanych przez samą przyrodę. Przy kształtowaniu przyszłego obrazu lasów należy także brać pod uwagę trendy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, które będą wpływać na warunki środowiska przyrodniczego i oczekiwania społeczeństwa wobec lasów i gospodarki leśnej.

Głównym celem opracowania planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej w nadleśnictwie (art. 7. ustawy o lasach). Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza i nadzoruje wykonanie planu urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa (art. 22. ustawy o lasach). Do czasu zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska dokument ten jest projektem nie posiadającym mocy prawnej.

Plan urządzenia lasu sporządza się z uwzględnieniem:

1. przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej;
2. celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

Przedmiotem planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa są:

1. lasy w rozumieniu art. 3 ustawy o lasach,
2. grunty przeznaczone do zalesienia (§ 2, część I IUL).

2.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
<i>Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym</i>		
Konwencja ramsarska	Zachowanie ciągłości istnienia i naturalnego charakteru obszarów wodno-błotnych, zatrzymanie ich degradacji i zanikania	Na omawianym obszarze torfowiska podlegają ochronie lub nie wykonuje się na nich żadnych zabiegów
Konwencja bońska	Ochrona wędrownych gatunków dzikich zwierząt	Na omawianym obszarze wszystkie takie gatunki podlegają ochronie
Konwencja berneńska	Ochrona dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na gatunki zagrożone, narażone i migrujące	Na omawianym obszarze wszystkie takie gatunki i siedliska podlegają ochronie, a korytarze ekologiczne są zachowane
Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro	Ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, bilansowanie cięć w stosunku do przyrostu drzewostanów, pozostawianie kęp do naturalnego rozkładu, ochrona drzew dziuplastych i martwych oraz biocenotycznych
Europejska Konwencja Krajobrazowa	Utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu w warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju	Zapisy planu nie powodują zmian w krajobrazie, gdyż nie przewiduje się usuwania całości drzewostanów
<i>Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym</i>		
Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30.11.2009 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków	Doprowadzenie siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu europejskim do tzw. „właściwego stanu ochrony”	Wszystkie siedliska i gatunki chronione tymi Dyrektywami są chronione na terenie Nadleśnictwa Są opracowywane dokumenty planistyczne, które mogą doprowadzić do właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony
Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory		
Dyrektywa Rady 2004/35/WE z 25.04.2004 r. zwana "szkodową"	Określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku	Projekt planu urzędzenia lasu jest poddany strategicznej ocenie
<i>Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym</i>		

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej	Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, wprowadzanie zgodnych z przyrodniczym typem lasu odnowień.
Polityka ekologiczna państwa	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	Utrzymanie lub przywracanie zdolności retencyjnych lasów, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedliska, zwiększanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, pozostawianie drzew dziuplastych i martwych, zapewnianie odpowiedniego poziomu drewna martwego
Polityka leśna państwa	Ochrona różnorodności biologicznej w całym procesie prowadzenia wielofunkcyjnej zrównoważonej gospodarki leśnej. W ramach wypełniania ochronnych funkcji lasów akcentowane jest między innymi tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego licznych gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych organizmów, a także różnorodności i złożoności krajobrazu	j.w.
Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej	Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrz gatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego)”. Zachowanie ciągłości istnienia i naturalnego charakteru obszarów wodno-błotnych, zatrzymanie ich degradacji i zanikania, a w razie potrzeby – restytucja przyrodnicza obiektów zdegradowanych.	Preferowanie naturalnego odnowienia lasu, utrzymywanie złożonej struktury drzewostanów pozwalającej znajdować nisze ekologiczne maksymalnej ilości gatunków
Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce		Obszary torfowisk na terenie Nadleśnictwa podlegają ochronie, ogranicza się do niezbędnego minimum zabiegi gospodarcze na siedliskach łągowych

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
<p>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego</p>	<p>Konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem, działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych, należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę, należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów</p>	<p>Drzewostany niezgodne z siedliskiem są przebudowywane, preferuje się naturalne sposoby odnawiania lasu, utrzymuje się złożoną strukturą drzewostanów, tworzone są nowe zbiorniki retencyjne, chroni potoki.</p>

2.6. POWIĄZANIA *PLANU* Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI W ZASIĘGU DZIAŁANIA NADLEŚNICTWA, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY SPORZĄDZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia *Planu* w największym stopniu wiążą się z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin, gdzie są m.in. określane obszary przeznaczone do zalesienia. Plan nie przewiduje obecnie zalesiania gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Krasieczyn, wobec tego ustalenia tych planów w omawianym zakresie nie mają odniesienia do zapisów *Planu*.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązаныmi z *Planem* są plany ochrony i plany zadań ochronnych wynikające z ustawy o ochronie przyrody. Na obszarze nadleśnictwa dotyczą one parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000. Obecnie większość z nich nie posiada tego typu dokumentów. Wśród obszarów obejmujących grunty nadleśnictwa plan zadań ochronnych posiadają jedynie dwa obszary Natura 2000 Fort Salis Soglio PLH180008 oraz Rzeka San PLH180007. Wszystkie zapisy dotyczące gospodarki leśnej umieszczone w tych dokumentach są zapisane w *Planie*.

Powiązane z *Planem* są niewątpliwie plany urządzenia lasu dla nadleśnictw sąsiadujących. Powiązanie następuje jednak tylko poprzez ustalenie granicy pomiędzy nadleśnictwami. Zapisy *Planu* dla Nadleśnictwa Krasieczyn w żaden sposób nie odnoszą się do sąsiednich nadleśnictw, podobnie jak zapisy planów innych nadleśnictw nie odnoszą się wprost do nadleśnictwa.

Inne opracowania powiązane z *Planem*:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r.
(załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) ustalono w zakresie gospodarki leśnej i zalesień konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem.

Zasady zagospodarowania na terenie lasów i gruntów leśnych:

- 1) na terenie lasów i gruntów leśnych obowiązują zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych (w szczególności ustawy o lasach i ochronie przyrody) oraz w planach urządzenia lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw,
- 2) dopuszcza się lokalizacje inwestycji związanych z gospodarką leśną oraz tras przebiegu infrastruktury technicznej (w szczególności uznanej za cel publiczny) w przypadkach braku innych rozwiązań omijających kompleksy leśne, pod warunkiem zachowania obszarów skupisk roślinności o szczególnych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, występowania skupisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych, ostoi zwierząt, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 3) działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych,
- 4) należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę,
- 5) należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów jako narzędzi wzorcowej zrównoważonej gospodarki leśnej w zróżnicowanych warunkach środowiska w województwie.

Zakres zalesień i zadrzewień:

- 1) na podstawie studiów programowo-przestrzennych, mając na uwadze zachowanie różnorodności biologicznej, przewiduje się pod zalesienia i zadrzewienia:
 - a) obszary nieprzydatne dla gospodarki rolnej,
 - b) obszary w obrębie korytarzy ekologicznych,
 - c) obszary źródliskowe,
 - d) strefy ochronne i obszary głównych zbiorników wód podziemnych,
 - e) obszary osuwiskowe,
 - f) obszary zdegradowane;
- 2) pod ograniczone ilościowo zalesienia i zadrzewienia przewiduje się:
 - a) obszary gospodarki rolnej (zadrzewienia śródpolne),
 - b) doliny cieków wodnych – z priorytetem zadrzewień w ramach renaturalizacji rzek,
 - c) obszary towarzyszące szlakom komunikacyjnym (właściwy dobór materiału do nasadzeń), zgodnie z przepisami szczególnymi.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego –
Perspektywa 2030

Zapisy Planu dotyczące lasów:

W gospodarce leśnej przewiduje się:

- 1) zachowanie dwóch podstawowych funkcji lasów:
 - produkcyjnej, mającej na celu zachowanie ciągłości i trwałego pozyskania użytków drzewnych (w tym produkcję i przetwarzanie drewna oraz innych surowców i produktów na zasadzie racjonalnej gospodarki),
 - pozaprodukcyjnej, w tym: środowiskowotwórczej (m.in. glebo i wodochronnej, krajobrazowej, ostoi zwierząt) oraz społecznej (m.in. uzdrowiskowej, turystycznej, rekreacyjnej),
- 2) rozwój zrównoważonej gospodarki leśnej

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Uchwałą Nr 372/7795/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 listopada 2017 roku przyjęto Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (Załącznik nr 1 i 2 do uchwały).

Przyjętych zostało 8 osi priorytetowych, w tym oś „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”. Celem nadrzędnym tej osi jest: zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi. Realizacja celu nadrzędnego osiągnięta jest poprzez cele szczegółowe, tj.:

- ograniczenie ilości zanieczyszczeń, w tym odpadów przedostających się do środowiska, a także poprawa zaopatrzenia w wodę,
- poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz racjonalne zagospodarowanie zasobów wodnych,
- ograniczenie degradacji środowiska, a także zachowanie i ochronę zasobów różnorodności biologicznej,
- poprawa poziomu bezpieczeństwa w regionie pod względem naturalnych zagrożeń technologicznych.

Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2012-2015,
z perspektywą do 2019 r.

W dokumencie tym, w punkcie: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów – priorytet 6, zawarte zostały cele, które są realizowane w *Planie*:

1. krótkookresowe:
 - a) realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody,
 - b) wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadających kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych,

- c) intensyfikacja działań ukierunkowanych na prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
 - d) kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej lasów, z zachowaniem ich bogactwa biologicznego.
2. średniookresowe:
- a) zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
 - b) zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększanie, i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym,
 - c) edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów leśnych.

Obok programów ochrony środowiska sporządzanych na poziomie województwa, tego typu opracowania funkcjonują również na poziomie powiatu i gminy. Przedstawione tam wskazania w części dotyczącej ekosystemów leśnych w większości są realizowane przez nadleśnictwo. Dotyczy to m.in. utrzymywania odpowiedniej kondycji lasów, wprowadzania odnowień naturalnych, renaturyzacji zniszczonych ekosystemów, ochrony oczek wodnych, siedlisk i roślinności nadrzecznej itp. Obok programów ochrony środowiska zarówno na poziomie gminnym jak i powiatowym powstają również inne dokumenty odnoszące się do obszaru nadleśnictwa (m.in. strategie rozwoju, plany rozwoju lokalnego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) jednak ich powiązanie z zapisami *Planu*, jest znikome.

Dla pozostałych dokumentów i opracowań, które przeanalizowano, nie stwierdzono związków między ustaleniami *Planu* a ustaleniami dokumentów.

Nie stwierdzono, aby istniało zagrożenie wystąpienia negatywnego skumulowanego oddziaływania na środowisko.

2.7. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU URZĄDZENIA LASU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Proponuje się, aby analizę skutków realizacji obligatoryjnych zadań gospodarczych zawartych w *Planie* prowadził organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (w konkretnym przypadku Dyrektor RDLP w Krośnie). Obiektywny pomiar realizacji planu urządzenia lasu zapewniać powinien monitoring następujących wskaźników (zgodnie z ustaleniami KZP - załącznik do protokołu):

- powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych, bez względu na położenie w stosunku do obszarów Natura2000,
- wykonania zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w wymiarze powierzchniowym, bez względu na położenie względem obszarów Natura2000,

- powierzchni lasów według pełnionych funkcji,
- powierzchni lasów według kategorii użytkowania,
- powierzchni pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu,
- powierzchni wykonywanych odnowień i zalesień.

Częstotliwość monitoringu i raportowania przyjmuje się w cyklu dziesięcioletnim, wg zasad kontroli w Lasach Państwowych Inspekcji Lasów Państwowych – jako organu kontrolnego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

2.8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Nadleśnictwo Krasieczyn położone jest przy wschodniej granicy państwa, niemniej ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w *Planie*, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie jego realizacji na środowisko.

W związku z powyższym nie zachodzi konieczność przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

3.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE NADLEŚNICTWA

Szczegółowe opisanie stanu środowiska na terenie nadleśnictwa znajduje się w elaboracie oraz programie ochrony przyrody. W niniejszej *Prognozie* przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące nadleśnictwa.

3.1.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Nadleśnictwo Krasiczyn położone jest we wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie miasta Przemyśl oraz ośmiu gmin. Są to: Fredropol, Krasiczyn, Krzywca, Medyka, Orły, Przemyśl, Żurawica należące do powiatu przemyskiego oraz gmina Rokietnica wchodząca w skład powiatu jarosławskiego.

Pod względem organizacyjnym Nadleśnictwo podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Zasięg terytorialny obejmuje 605,88 km², z czego 16 086,10 ha to grunty w zarządzie LP. Dzieli się na dwa obręby: Krasiczyn i Hołubla.

Usytuowanie nadleśnictwa na tle podziałów przyrodniczo-leśnych, geograficznych i przyrodniczych przedstawiono poniżej.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Zielony, Kliczkowska 2012) południowo-zachodnia część nadleśnictwa położona jest w Krainie Karpackiej (VIII), Mezuregionach Pogórza Przemyskiego i Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego, północno-wschodnia – w Krainie Małopolskiej (VI), Mezuregionach: Podgórze Rzeszowskiego i Doliny Dolnego Sanu.

Usytuowanie Nadleśnictwa w jednostkach podziału fizyczno-geograficznego (Kondracki 2000) jest następujące:

Megaregion:	Karpaty i Podkarpacie	5
Prowincja:	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym	51
Podprowincja:	Północne Podkarpacie	512
Makroregion:	Kotlina Sandomierska	512.4-5
Mezoregion:	Dolina Dolnego Sanu	512.46
Mezoregion:	Pogórze Rzeszowskie	512.52
Podprowincja:	Zewnętrzne Karpaty Zachodnie	513
Makroregion:	Pogórze Środkowobeskidzkie	513.6
Mezoregion:	Płaskowyż Hyrowski	513.64
Mezoregion:	Pogórze Przemyskie	513.65
Prowincja:	Karpaty Wschodnie z Podkarpaciem Wschodnim	52
Podprowincja:	Wschodnie Podkarpacie	521
Makroregion:	Płaskowyż Sańsko-Dniestrzański	521.1
Mezoregion:	Płaskowyż Hyrowski	521.11

W regionalizacji geobotanicznej Nadleśnictwo zlokalizowane jest w obrębie następujących jednostek (Matuszkiewicz 2008):

Prowincja Środkowoeuropejska, Podprowincja Środkowoeurop.	Właściwa
Dział Wyżyn Południowopolskich	C
Kraina Kotliny Sandomierskiej	C.8
Okręg Przemysko-Rzeszowski	C.8.7.
Podokręg Medyczny	C.8.7.d
Podokręg Przeworski	C.8.7.e
Kraina Opola Zachodniego	C.10
Okręg Lubomirski	C.10.1.
Podokręg Hermanowicki	C.10.1.a
Dział Wschodniokarpacki	I
Kraina Karpat Wschodnich	I.1.
Okręg Pogórza Strzyżowsko-Dynowsko-Przemyskiego	I.1.1.
Podokręg Nienadowski	I.1.1.e
Podokręg Birczański	I.1.1.f

3.1.2. KLIMAT

Zgodnie z podziałem W. Okołowicza (1978), Nadleśnictwo Krasieczyn znajduje się w dwóch regionach klimatycznych: subregionie niziny sandomierskiej (obejmującym Mezoregion Podgórze Rzeszowskiego), o przewadze wpływów kontynentalnych i najdłuższym lecie w kraju; regionie karpackim (obejmującym Mezoregion Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego oraz Mezoregion Pogórza Przemyskiego), zdominowanym wpływem gór, o mniejszej liczbie dni pogodnych, wyższych opadach oraz dłuższej i mroźniejszej zimie.

Warunki klimatyczne charakteryzują poniższe wskaźniki:

- - średnia roczna temperatura wynosi od +7 do +8 °C;
- - średnie roczne opady – 600 do 800 mm;
- - liczba dni z pokrywą śnieżną w ciągu roku waha się od 80 do 90;
- - średnia długość okresu wegetacji – około 210-220 dni;
- - przeważające kierunki wiatrów – południowy, południowo-zachodni;
- - przymrozki późne – do końca maja;
- - przymrozki wczesne – od połowy października.

Całokształt warunków klimatycznych Nadleśnictwa Krasieczyn ma przewagę cech korzystnych dla rozwoju leśnych zespołów roślinnych i hodowli głównych gatunków lasotwórczych.

3.1.3. POWIETRZE

Nadleśnictwo Krasieczyn położone jest w jednym z najmniej uprzemysłowionych rejonów kraju i z tego względu stopień zanieczyszczenia powietrza jest stosunkowo niewielki. Zanieczyszczenia pochodzą przede wszystkim z tzw. „niskiej emisji”, powstającej głównie w procesie energetycznego spalania paliw. Jej źródłem są małe zakłady przemysłowe, lokalne kotłownie oraz

indywidualne systemy grzewcze mieszkańców. Stężenia emitowanych substancji – SO₂, NO₂ i pyłu, zmieniają się sezonowo – rosną w sezonie grzewczym.

Z oceny jakości powietrza przeprowadzonych w 2014 r. wynika, że poziom koncentracji substancji ocenianych na tym terenie [tj. dwutlenek azotu (NO₂), tlenki azotu, dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), ołów (Pb), kadm (Cd), nikiel (Ni), arsen (As), benzo(a)piren (B(a)P), pył zawieszony] nie przekroczył dopuszczalnych stężeń (WIOŚ, Raport o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2014 r.).

3.1.4. WODY

Wody powierzchniowe nadleśnictwa to rzeka San (ciek II-rzędu) wraz z dopływami: Cisowa, Chyrzynka, Czerwony Potoczek, Hołubla, Kamionka, Kopija, Kupieńska, Kurcianka, Łętowianka, Olszanka, Rada, Wiar, Żurawianka (cieki III-rzędu).

W 2014 roku w województwie podkarpackim dokonano oceny stanu wód dla 91 jednolitych części wód rzecznych. Wśród nich znalazł się San – główny ciek nadleśnictwa oraz Wiar – jeden z większych dopływów Sanu przepływających przez teren nadleśnictwa. Potencjał ekologiczny Sanu określono jako umiarkowany zarówno w Krasicach jak i w Ostrowie, natomiast w Hureczku jako dobry. Z kolei potencjał ekologiczny Wiaru określono jako słaby (Nehrybka) i umiarkowany (Przemysł), natomiast stan jednolitych części wód w przypadku obu rzek określono jako zły (za wyjątkiem odcinka Sanu od Wiaru do Huczek). Stan chemiczny oceniono jako dobry.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych ogólnie podzielić można na punktowe i obszarowe. Spośród nich największy wpływ mają źródła punktowe – gospodarstwa domowe i zakłady przemysłowe. Szczególnie niebezpieczne są niekontrolowane zrzuty ścieków z zakładów przemysłowych oraz nieoczyszczonych ścieków komunalnych, często niosące ze sobą znaczny ładunek substancji groźnych dla środowiska. Znaczącym źródłem punkowego zanieczyszczenia są również odprowadzane kanalizacją deszczową lub ogólnospławną, nieoczyszczone ścieki opadowe pochodzące z ulic i placów miast oraz terenów zakładów przemysłowych.

Na terenie nadleśnictwa głównym zagrożeniem dla wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenach wiejskich oraz spływy powierzchniowe substancji biogenych z terenów zabudowanych i rolniczych. Zapobieganie tego rodzaju zanieczyszczeniom jest niezbędne dla ochrony cieków i zbiorników wodnych przed eutrofizacją. W ciekach przepływających przez teren nadleśnictwa nie stwierdzono jednak tego zjawiska.

Ochrona wód powierzchniowych wiąże się przede wszystkim z rozwiązaniem problemu ścieków, czyli budową kanalizacji sanitarnej i połączeniem jej ze skutecznym systemem oczyszczalni ścieków. Inwestycje te powinny być uzupełnione budową przepompowni ścieków do obsłużenia terenów trudnodostępnych dla systemu spływu grawitacyjnego oraz wyposażeniem kolektorów burzowych w urządzenia oczyszczające wody opadowe.

3.1.5. GLEBY

Pokrywa glebowa jest słabo zróżnicowana pod względem typologicznym. Na terenie nadleśnictwa przeważają gleby brunatne, które zajmują 92,8% powierzchni,

a ich łączny areal wynosi 14920,05 ha. Występują głównie w podtypie brunatnych wylugowanych (12064,75 ha, 75,0%) i podtypie gleb brunatnych właściwych (2584,36 ha, 16,1%). Gleby te wytworzyły się z glin lekkich i średnich, nierzadko pylastych, a w wyższych położeniach z głębokich glin średnich silnie szkieletowych.

3.1.6. LASY

LESISTOŚĆ

Obszar nadleśnictwa cechuje lesistość wynosząca ok. 29%. Jest ona inna od: Krainy Karpackiej (41,4%), RDLP Krosno (35,0%), województwa podkarpackiego (36,3%), zbliżona do leśistości kraju (28,4). Zwraca uwagę wysoki średni wiek drzewostanów (86 lata), przy 70 latach w RDLP Krosno i 60 w Polsce oraz przeciętna zasobność (355 m³/ha), wyraźnie wyższa niż w RDLP Krosno (243 m³/ha), województwie podkarpackim (237 m³/ha) i w Lasach Państwowych (220 m³/ha).

Lasy Nadleśnictwa wyróżniają się brakiem siedlisk borowych, przy ich 3,3% udziale w Krainie Karpackiej, 15% w RDLP Krosno, 26,1% w województwie podkarpackim, 59,7% w Lasach Państwowych i 59,9% w kraju. Udział gatunków iglastych w składzie drzewostanów (39,2%), jest znacząco niższy niż w Krainie Karpackiej (63,7%), RDLP Krosno (58,1%), województwie podkarpackim (62,8%), Lasach Państwowych (77,2%) i kraju (77,3%).

TYPY SIEDLISKOWE LASU

Siedliskowe typy lasu zestawiono w oparciu o bazę opisów taksacyjnych. Ich udział przedstawiono poniżej.

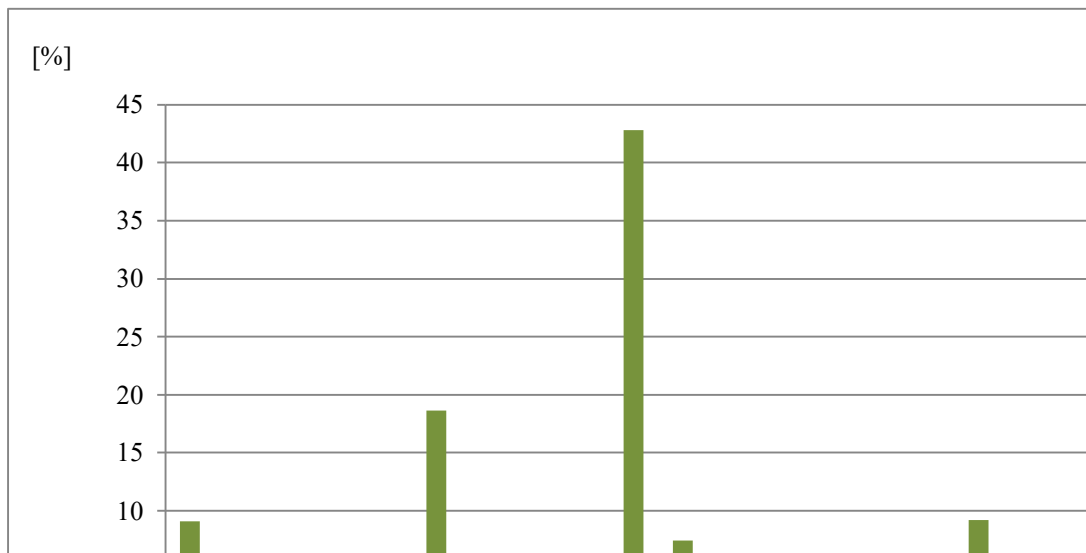
Udział siedliskowych typów lasu w powierzchni nadleśnictwa

Typ siedliskowy lasu	Obręby				Nadleśnictwo	
	Krasiczyn		Hołubla			
	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]
LŁ	-	-	6,00	0,11	6,00	0,04
OLJ	-	-	3,68	0,06	3,68	0,02
LMWYŻŚW	0,60	0,00	-	0,00	0,60	0,00
LWYŻŚW	9777,14	98,00	5613,04	98,39	15390,18	98,14
LWYŻW	46,49	0,47	10,21	0,18	56,70	0,36
OLJWYŻ	0,54	0,00	3,21	0,06	3,75	0,04
LŁWYŻ	126,59	1,27	68,65	1,20	195,24	1,24
LGŚW	25,51	0,26	-	0,00	25,51	0,16
Razem	9976,87	100,00	5704,79	100,00	15681,66	100,00

Podstawowe znaczenie gospodarcze w Nadleśnictwie Krasiczyn ma siedlisko lasu wyżynnego świeżego (Lwyżśw) zajmujące 98,14% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałe typy siedliskowe lasu zajmują łącznie 1,86% powierzchni leśnej zalesionej z czego największy udział ma siedlisko LŁwyż (1,24%).

SKŁAD GATUNKOWY

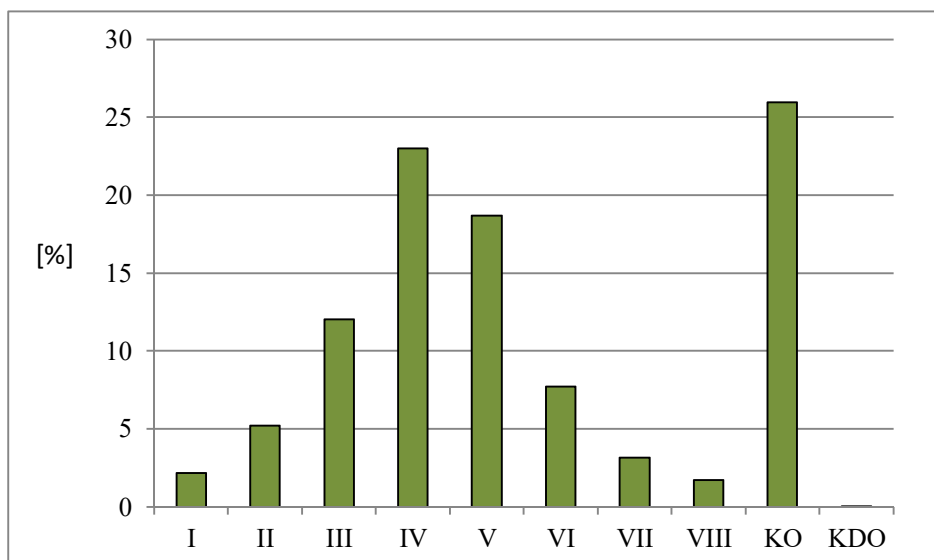
Drzewostany Nadleśnictwa Krasiczyn współtworzy 27 gatunki drzew. Spośród nich największą udział wykazuje buk z udziałem 42,77% w powierzchni i 39,11% w miąższości (wg gatunków rzeczywistych) oraz jodła – odpowiednio 18,65% i 21,98%. Znaczący udział ma również grab, sosna, dąb i modrzew, natomiast pozostałe gatunki mają niewielkie znaczenie. Zobrazowano to na poniższym wykresie.

Udział powierzchniowy drzewostanów wg gatunków rzeczywistych

Struktura wiekowa

W strukturze wiekowej największy udział powierzchniowy wykazuje klasa odnowienia – 26,04%. Mniejszą, ale znaczącą rolę, pełnią drzewostany w klasach: IV – 23,08%, V – 18,75%, III – 12,06%, VI – 7,73% i II – 5,24%. Pozostałe mają relatywnie niewielki udział w powierzchni. Wśród nich jest klasa do odnowienia zajmująca 5,77 ha, co stanowi 0,04% pow. nadleśnictwa. Zobrazowano to na poniższym wykresie.

Udział powierzchniowy drzewostanów w poszczególnych klasach wieku.

Bogactwo gatunkowe drzewostanów

Zestawienie drzewostanów nadleśnictwa wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe; drzewostany:	Jednostka	Wiek [lata]			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
			≤ 40	41 - 80	> 80		
Krasieczyn	jednogatunkowe	[ha]	145,89	759,28	1350,86	2256,03	14,43
	dwugatunkowe	[ha]	426,69	1602,39	2927,68	4956,76	31,70
	trzygatunkowe	[ha]	333,35	1629,26	2674,21	4636,82	29,65
	czteroi więcej gatunkowe	[ha]	255,35	1949,34	1584,08	3788,77	24,22
Razem Nadleśnictwo:		[ha]	1161,28	5940,27	8536,83	15638,38	100,00

Z powyższych danych wynika, że największy udział mają drzewostany dwu- i trzygatunkowe. Wśród pozostałych znaczącą rolę odgrywają drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, natomiast znaczenie jednogatunkowych jest relatywnie niewielkie.

Struktura piętrowa drzewostanów

W nadleśnictwie występują głównie drzewostany jednopiętrowe – 68,07% w udziale powierzchniowym. Pozostałą powierzchnię zajmują głównie lasy będące w trakcie przemiany pokoleń (KO i KDO). Rzeczywista struktura pionowa jest jednak nieco bardziej zróżnicowana, gdyż znaczna część drzewostanów wykazuje obecność dwu- i więcej warstw wiekowych o odmiennych parametrach wysokościowych.

DOMINUJĄCE FUNKCJE LASÓW

W Nadleśnictwie Krasiczyn przyjęto podział lasu na kategorie ochronności określony Zarządzeniem Nr 138/97 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 16 października 1997 r. Podział powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) Nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

*Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu
i kategorii ochronności*

Lp.	Kategoria lasu	Obręb		Nadleśnictwo	
		Krasiczyn	Hołubla	Powierzchnia leśna zal. i niezales. [ha]	%
1	Rezerваты	9,52	45,49	55,01	0,35
2	Lasy ochronne – razem	6183,43	4890,04	11073,47	70,61
	W tym:	-	-	-	0,00
	Wodochronne	1223,22	-	1223,22	7,80
	w miastach i wokół miast		1032,00	1032,00	6,58
	wodochronne, w miastach i wokół miast	1757,57	3314,21	5071,78	32,34
	w miastach i wokół miast, wodochronne	3120,44	-	3120,44	19,90
	nasienne, wodochronne	32,76	-	32,76	0,21
	obronne, wodochronne	20,97	-	20,97	0,13
	cenne fragm. przyrody, wodochronne, w miastach i wokół miast	16,25	20,72	36,97	0,24
	ostoje zwierząt, wodochronne, w miastach i wokół miast	12,22	85,16	97,38	0,62
	stałe pow. badań. i dośw., wodochronne, w miastach i wokół miast	-	416,1	416,1	2,65
	nasienne, wodochronne, w miastach i wokół miast	-	21,85	21,85	0,14
	3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	3783,92	769,26	4553,18
4	Lasy ogółem	9976,87	5704,79	15681,66	100,00

Lokalizację lasów ochronnych w poszczególnych kategoriach ochronności przyjęto zgodnie z poprzednim planem urządzenia lasu na podstawie Zarządzenia Ministra, a różnica w powierzchni (wg. zarządzenia 11102 ha) wynika z utworzenia na dawnych lasach ochronnych dwóch rezerwatów przyrody „Przełom Hołubli” i „Leoncina”.

Lasy ochronne w nadleśnictwie występują na powierzchni 11073,47 ha, co stanowi 70,6% powierzchni leśnej. Pozostały areal zajmują lasy rezerwatowe i lasy gospodarcze.

STARODRZEWY

Drzewostany w wieku powyżej 100 lat zajmują łącznie areal 5025,61 ha, co stanowi 32% powierzchni leśnej nadleśnictwa (udział KO i KDO w tej puli to ok. 61%). Przeważają w nich starodrzewy bukowe zajmujące 1971,05 ha (39,22% pow. starodrzewów) oraz jodłowe – 1883,56 ha (37,48%). Pozostałe mają znikomy udział. Największą rozpiętość wiekową wykazują drzewostany dębowe, sięgające 180 lat. Znaczący wiek osiągają również drzewostany bukowe, jodłowe i modrzewiowe (154 lata).

Zestawienie starodrzewów wg gatunków panujących

Gatunek	Powierzchnia	
	[ha]	[%]
BK	2016,06	39,33
DB	782,11	15,26
GB	41,94	0,82
JD	1895,76	36,98
JS	9,06	0,18
LP	7,08	0,14
MD	64,53	1,26
SO	306,77	5,98
ŚW	3,05	0,06
Ogółem nadleśnictwo	5126,36	100,00

DREWNO MARTWE

W ramach prac nad projektem planu urządzenia lasu wykonano również inwentaryzację drewna martwego. Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyrwconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych. W nadleśnictwie wylosowanych zostało 379 powierzchni próbnych do pomiaru drewna martwego.

Ogółem na terenie nadleśnictwa miąższość drewna martwego wynosi 310882 m³ (brutto), co stanowi 5,6% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa wynosi 20,7 m³/ha, przy 5,2 m³/ha dla średniej kraju w zarządzie LP i 15,8 m³/ha dla województwa podkarpackiego (WISL 2010-2015, BULiGL).

Szczegółowa charakterystyka lasów znajduje się w Opisie ogólnym i Programie ochrony przyrody.

3.1.7. FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE W NADLEŚNICTWIE

REZERWATY PRZYRODY POŁOŻONE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

„Przełom Hołubli”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. (MP Nr 5 z 1996 r., poz. 53, zm. Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2011 r. Nr 199, poz. 3634).

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Przełom Hołubli”.

Położony jest na gruntach miejscowości Korytniki (gmina Krasiczyn) i Wapowce (gmina Przemyśl), w powiecie przemyskim. Obejmuje oddz.: 94d,f, 95c,d,~c, 107a-d,~a, 108a,~d obrębu Hołubla (wg stanu na 01.01.2018 r.).

Rezerwat należy do typu: krajobrazowych, podtypu: krajobrazów naturalnych (PKr.kn) – klasyfikacja wg głównego przedmiotu ochrony oraz do typu: leśnych i borowych, podtypu: lasów górskich i podgórskich (EL.lgp) – klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu (rozp. MŚ z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody; Dz. U. z dnia 14 kwietnia 2005 r.).

Powstał w celu zachowania „ze względów naukowych, edukacyjnych i krajobrazowych malowniczego fragmentu przełomowej doliny potoku Hołubla oraz lasu dębowo-bukowego z udziałem lipy”. Obok grądu subkontynentalnego w jego obrębie występują również fragmenty żyznej buczyny karpackiej oraz podgórskiego łągu jesionowego. Flora naczyniowa liczy około 170 taksonów.

„Skarpa Jaksmanicka”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 października 1991 r.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Skarpa Jaksmanicka”.

Położony jest na gruntach miejscowości Jaksmanice, w gminie Medyka, w powiecie przemyskim. Obejmuje oddz.: 46d obrębu leśnego Krasiczyn (wg stanu na 01.01.2018 r.).

Rezerwat należy do typu: faunistycznych, podtypu: ptaków (PFn.pt) – klasyfikacja wg głównego przedmiotu ochrony oraz do typu: różnych ekosystemów, podtypu: mozaiki różnych ekosystemów (EE.me) – klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu.

Rezerwat powstał w celu zachowania miejsc lęgowych żolny Merops apiaster.

„Leoncina”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z dnia 15 maja 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 12 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Leoncina”.

Położony jest na gruntach miejscowości Tarnawce w gminie Krasiczyn, w powiecie przemyskim. Obejmuje oddz.: 1g obrębu leśnego Krasiczyn (wg stanu na 01.01.2018 r.).

Rezerwat należy do typu: florystycznych, podtypu: krzewów i drzew (PFl.kd) – klasyfikacja wg głównego przedmiotu ochrony oraz do typu: leśnych i borowych, podtypu: lasów górskich i podgórskich (EL.lgp) – klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego stanowiska kłokoczki południowej *Staphylea pinnata*. Obszar rezerwatu zajmuje grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*. Flora naczyniowa liczy około 80 taksonów.

REZERWATY PRZYRODY POŁOŻONE POZA GRUNTAMI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

„Kopystanka”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z dnia 11 października 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 12 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kopystanka”.

Położony jest na gruntach miejscowości Kopystno i Posada Rybotycka, w gminie Fredropol, w powiecie przemyskim. Na terenie Nadleśnictwa Krasieczyn obejmuje wyłącznie grunty innej własności.

Celem ochrony jest „zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska ostrożnia siedmiogrodzkiego *Cirsium decussatum*, zbiornika roślinności kserotermicznej góry „Kopystanka” oraz drzewostanów wykształconych w formie podgórskiej buczyny karpackiej”. Na szatę roślinną składa się: podgórska forma buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*, grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, łąg podgórski *Carici remotae-Fraxinetum* oraz murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea*. W jego obrębie odnotowano ślady działalności człowieka z okresu średniowiecza – odkryto tu pozostałości grodu pierścieniowatego z XI w.

Obecnie zasady gospodarowania na terenie rezerwatu regulują zadania ochronne ustanowione zarządzeniem nr 39/14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 17 grudnia 2014 r. W obrębie łąk i muraw przewidują eliminację zagrożeń związanych z sukcesją naturalną przez usuwanie drzew i krzewów oraz koszenie. W obrębie zbiorowisk leśnych zaplanowano obserwację procesów naturalnych. Zadania przewidują również oznakowanie granic rezerwatu. Ustanowiono je na okres 5 lat.

„Brzoza czarna w Reczpolu”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 lipca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Brzoza czarna w Reczpolu”.

Powstał w celu zachowania „ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska brzozy czarnej (*Betula obscura*)”. Obejmuje wyspowe stanowisko 41 egzemplarzy brzozy czarnej *Betula obscura* rosnących w zbiorowisku grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum typicum*.

„Szachownica w Krównikach”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 września 1974 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Szachownica w Krównikach”.

Powstał w celu zachowania „ze względów naukowych, dydaktycznych i stanowiska rzadkiej rośliny szachownicy kostkowanej (*Fritillaria meleagris*)”.

„Winna Góra”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 20 listopada 1954 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Winna Góra”.

Powstał w celu zachowania „ze względów naukowych naturalnego stanowiska wisienki karłowatej (*Prunus fruticosa*), krzewu rzadko u nas występującego”.

„Jamy”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jamy”.

Położony jest na terenie miasta Przemyśl, w dzielnicy Zasanie. Należy do typu: florystycznych, podtypu: roślin zielnych i krzewinek (PKl.rzk) – klasyfikacja wg głównego przedmiotu ochrony oraz do typu: typu: łąkowych, pastwiskowych, murawowych i zaroślowych, podtypu: muraw kserotermicznych (EŁ.mk) – klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu.

Powstał w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska lnu austriackiego *Linum austriacum*.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego powstał na mocy rozporządzenia nr 11 Wojewody Przemyskiego z dnia 16 grudnia 1991 r. (Dz. Urz. Województwa Przemyskiego nr 17/91, poz. 100 ze zm.). Obecnie jego powierzchnię i granice określa uchwała nr XXXIX/792/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3605 ze zm.) a także dotyczy Uchwała Nr XLII/725/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXIX/792/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.

Całkowita powierzchnia parku wynosi 60561 ha. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa park zajmuje 19217,94 ha, w tym grunty w zarządzie – 12928,96 ha.

Park zlokalizowany jest na terenie gmin: Bircza, Dubiecko, Fredropol, Krasieczyn, Krzywca, Przemyśl w powiecie przemyskim oraz miasta Przemyśl, gminy Dynów i miasta Dynów w powiecie rzeszowskim. Obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód lesistych pogórzy Karpat Wschodnich. Zachowany jest tu jedyny w łuku karpackim skręt fałdów czołowych Karpat, tworzący tzw. sigmoidę przemyską. Ma na celu ochronę walorów krajobrazowych i przyrodniczych Pogórza Przemyskiego, przy jednoczesnym stymulowaniu życia społeczno-gospodarczego, przede wszystkim turystyki i rekreacji w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Park ma leśno-rolny charakter, a grunty rolne stanowią ponad 32% jego powierzchni. Lasy zajmują z reguły wyższe partie terenu (pow. 400 m n.p.m.), zaś niżej położone obszary są wykorzystywane rolniczo.

Ekosystemy leśne odznaczają się wysokim stopniem naturalności, wyrażającym się dużym udziałem drzewostanów o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem. W drzewostanach dominują: jodła, buk i sosna.

Dominującym leśnym zbiorowiskiem roślinnym jest żyzna buczyna karpacka *Dentario glandulosae-Fagetum*, występująca przeważnie w formie podgórskiej; znaczny udział ma także grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*. W grupie zbiorowisk nieleśnych przeważają zbiorowiska pastwisk i odłogów ze związku *Cynosurion*. Znaczący udział mają ponadto zbiorowiska synantropijne, świeże łąki wielokośne ze związku *Arrhenatheretion elatioris* oraz mokre i wilgotne łąki ostrożeńiowe ze związku *Caltion*.

Flora Parku liczy ponad 900 gatunków roślin naczyniowych. Faunę stanowią gatunki środkowoeuropejskie o szerokiej amplitudzie ekologicznej. Park jest jednym z nielicznych w Polsce obszarów współwystępowania trzech gatunków dużych drapieżników (niedźwiedź *Ursus arctos*, wilk *Canis lupus*, ryś *Felis lynx*) oraz trzech gatunków kopytnych (jeleń *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*). Gnieźdzą się tutaj także rzadkie ptaki drapieżne, jak: orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, orzeł przedni *Aquila chrysaetos*, trzmiełojad *Pernis apivorus* i puchacz *Bubo bubo*, a także bocian czarny *Ciconia nigra*, dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucotos* i in. Obszar Pogórza Przemyskiego należy do najcenniejszych terenów naszego kraju pod względem różnorodności występującej tu ornitofauny i wyznaczony został jako obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) w ramach sieci Natura 2000.

Park jest również bogaty w osobliwości geologiczne (liczne pomniki przyrody nieożywionej i stanowiska dokumentacyjne).

Tereny w granicach Parku nie są specjalnie bogate w zabytki. Wiele obszarów jest zupełnie pozbawionych historycznej zabudowy, często w wyniku powojennej burzliwej historii tych ziem. Zniszczona została stara drewniana zabudowa wielu wsi, dworów i świątyń. Z ciekawszych zachowanych obiektów, należy wymienić: zespół klasztorny oo. Franciszkanów w Kalwarii Paclawskiej, unikatową (jedną z najstarszych w Polsce) cerkiew obronną w Posadzie Rybotyckiej, pałac z I połowy XIX w. w Birczy, kościół z XIX wieku w Rybotyczach, dworek z XIX wieku w Huwnikach.

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego nie posiada planu ochrony. Znajduje się w zarządzie Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyślu.

PRZEMYSKO-DYNOWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu powstał na mocy rozporządzenia Nr 24 Wojewody Przemyskiego z dnia 5 czerwca 1998 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa przemyskiego (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 10, poz. 112 ze zm.) Obecnie jego powierzchnię i granice określa uchwała nr XLVIII/999/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1959).

Obszar zlokalizowany jest na terenie gmin: Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica i miasta Pruchnik w powiecie jarosławskim, gmin: Bircza, Dubiecko, Fredropol, Krasieczyn, Krzywca, Przemyśl, Żurawica w powiecie przemyskim, miasta Przemyśl, gminy Jawornik Polski w powiecie przeworskim oraz gminy Dynów w powiecie rzeszowskim. składa się z 3 odrębnych części: północnej, zachodniej i wschodniej oraz enklawy obejmującej Birczę.

Całkowita powierzchnia wynosi 48475 ha W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obszar zajmuje 12054,86 ha, w tym grunty w zarządzie – 2758,44 ha.

Obszar ma charakter podgórski, obejmuje niezbyt wysokie pasma wzgórz sięgające 430 m n.p.m., przecinane gęstą siecią cieków należących do górnej zlewni rzeki San. Lasy stanowią tu zaledwie 33,6% powierzchni. Obszar pełni również funkcję otuliny Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.

OBSZARY NATURA 2000

Obszar Pogórze Przemyskie PLB180001 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (DzU z 2004 r., Nr 229, poz. 2313). Aktualnie jego status określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (DzU z 2011 r., Nr 25, poz. 133 z późn. zm.).

Obszar zaprojektowany został w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji cennych gatunków zwierząt. W SDF obszaru (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>) znalazły się 33 gatunki ptaków objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE. Za przedmioty ochrony obszaru uznano 21 gat. ptaków.

Ogółem obszar ma powierzchnię 65366,31 ha. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obszar zajmuje 21639,62 ha, w tym grunty w zarządzie – 13755,90 ha.

Ostoje Przemyską PLH180012 zatwierdzono jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny

region biogeograficzny (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43/63 z 13.02.2009 r.); powiększony do obecnej powierzchni (o Fort Grochowce – zimowisko nietoperzy i kompleks łąkowy ze stanowiskami motyli) decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE (decyzja KE z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny; Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146 z 8.2.2011). Aktualny status prawny, powierzchnia obszaru oraz jego współrzędne geograficzne określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2016) 8191).

Obszar wyznaczono w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji cennych gatunków zwierząt. W SDF obszaru (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>) znalazło się 6 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy 92/43/EWG, a także 57 gatunków zwierząt objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG. Za przedmioty ochrony obszaru uznano 6 typów siedlisk przyrodniczych oraz 20 gatunków zwierząt (3 gat. płazów, 4 gat. ryb, 9 gat. bezkręgowców, 4 gat. ssaków).

Ogółem obszar ma powierzchnię 39656,77 ha. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obszar zajmuje 22342,54 ha, w tym grunty w zarządzie – 13726,25 ha.

Fort Salis Soglio PLH180008 zatwierdzono jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43/21 z 13.02.2009). Aktualny status prawny, powierzchnia obszaru oraz jego współrzędne geograficzne określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2016) 8191).

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 17 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. z 18 marca 2014 r. poz. 1008).

Obszar wyznaczono w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji cennych gatunków zwierząt. W SDF obszaru (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>) znalazły się 2 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy 92/43/EWG, a także 2 gatunki zwierząt wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG. Za przedmioty ochrony obszaru uznano 1 typ siedliska przyrodniczego oraz 1 gatunek zwierząt.

Ogółem obszar ma powierzchnię 51,72 ha. W całości położony jest w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, przy czym grunty w zarządzie zajmują 34,01 ha.

Rzekę San PLH180007 zatwierdzono jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43/21 z 13.02.2009). Aktualny status prawny, powierzchnia obszaru oraz jego współrzędne geograficzne

określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2016) 8191).

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1 sierpnia 2014 r. poz. 2160).

Obszar wyznaczono w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji cennych gatunków zwierząt. W SDF obszaru (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>) znalazł się 1 typ siedliska przyrodniczego z załącznika I dyrektywy 92/43/EWG, a także 11 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG. Za przedmioty ochrony obszaru uznano 7 gatunków zwierząt.

Ogółem obszar ma powierzchnię 1374,76 ha. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obszar zajmuje 453,13 ha, w tym grunty w zarządzie – 0,18 ha.

POMNIKI PRZYRODY

Na gruntach Nadleśnictwa znajduje się obecnie 47 pomników przyrody, w ramach których objęto ochroną 106 okazów drzew oraz skupisko bluszczu pospolitego *Hedera helix*.

W strukturze gatunkowej drzew pomnikowych dominuje lipa drobnolistna *Tilia cordata* (55 egz.) i dąb szypułkowy *Quercus robur* (38 egz.). Pozostałe gatunki to: buk zwyczajny *Fagus sylvatica* (1 egz.), sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* (2 egz.), modrzew europejski *Larix europaea* (4 egz.), kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum* (1 egz.), klon zwyczajny *Acer platanoides* (1 egz.), topola biała *Populus alba* (1 egz.), cis pospolity *Taxus baccata* (3 egz.), kłokoczka południowa *Staphylea pinnata* (objęto powierzchnię występowania). Większość drzew pomnikowych wykazuje dobry stan zdrowotny.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Na gruntach Nadleśnictwa Krasieczyn utworzono dotąd 2 stanowiska dokumentacyjne. Są to odsłonięcia warstw różnych formacji geologicznych:

- oddz. 236c obrębu Krasieczyn - „Krzeczkowski Mur” – fragment odsłonięcia (w kształcie litery L) margli krzemionkowych (stary kamieniołom), w dużym stopniu zaburzony tektonicznie; wysokość 20 m, szerokość 10 m, długość 70 m [rozporządzenie nr 23 Wojewody Przemyskiego z dnia 5 czerwca 1998 roku (Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 10, poz. 111); aktualnie jego status określa rozporządzenie nr 46 Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 października 2007 roku (Dz. Urz. Woj. Podk Nr 86, poz. 1950)];
- oddz. 54c obrębu Krasieczyn - „Olistolit Jurajski” - odkrywka w starym kamieniołomie, odsłaniająca olistolit wapienia sztramberskiego w masie fliszu głębokomorskiego; wysokość odsłonięcia 4 m, dług. 300 m, szerokość 60 m [rozporządzenie nr 34 Wojewody Przemyskiego z dnia 28 grudnia 1995 roku (Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 17, poz. 102 z 30. 12. 1995r); aktualnie jego status określa rozporządzenie nr 46 Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 października 2007 roku (Dz. Urz. Woj. Podk Nr 86, poz. 1950)].

Na gruntach obcych położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Krasieczyn utworzono 3 stanowiska dokumentacyjne.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Krasieczyn utworzono do tej pory 4 użytki ekologiczne, z czego jeden znajduje się na gruntach pozostających w zarządzie. Jest to użytk ekologiczny Koniusza zlokalizowany w iddz. oddz. 96h obrębu Krasieczyn o pow. 0,23 ha. Są to płaty nieużytkowanej roślinności w dolinie potoku.

Szczegółowy wykaz wraz z lokalizacją i opisem zamieszczono w Programie ochrony przyrody.

3.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Trwale zrównoważona gospodarka leśna, jest to działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych (ochronnych, gospodarczych i socjalnych) funkcji bez szkody dla innych ekosystemów. Z założenia nie powinna więc znacząco oddziaływać na obiekty chronione oraz na środowisko. Jednakże w celu upewnienia się, czy podstawowy dokument planistyczny z tego zakresu, jakim jest *Plan* nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco wpłynąć na środowisko, w niniejszej *Prognozie* określono na jakie elementy środowiska, lub jakie obszary może nastąpić tego rodzaju oddziaływanie.

Po analizie *Planu* ustalono, że *Plan* nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Nie stwierdzono, aby w *Planie* istniały zapisy dotyczące projektowania przedsięwzięć wymienionych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z dnia 12 listopada 2010 r., Nr 213, poz. 1397)*.

3.3. OKREŚLENIE OBSZARÓW POTENCJALNEJ KOLIZJI MIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A GOSPODARKĄ LEŚNĄ

Potencjalne miejsca lub obszary gdzie może nastąpić istotna kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody to:

- zaplanowanie użytkowania w miejscach, gdzie znajdują się stanowiska gatunków zwierząt lub roślin, bez podania sposobów ochrony stanowiska lub siedliska gatunku podczas zabiegów,
- zaplanowanie użytkowania w sposób zmieniający właściwą dla danego gatunku strukturę wiekową i gatunkową drzewostanów,
- zamieszczenie w *Planie* zapisów (bądź brak takich zapisów) uszczegóławiających sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w miejscach szczególnie istotnych dla danego gatunku.

Oddziaływanie *Planu* na pozostałe elementy środowiska przyrodniczego jest również rozpatrywane pod kątem:

- zakresu korelacji przyjętych składów gatunkowych upraw i gospodarczych typów drzewostanów z naturalnymi składami drzewostanów (typami drzewostanu – TD) w ramach siedlisk przyrodniczych z załącznika I DS,
- wpływu zaplanowanych zabiegów na populacje rzadkich i chronionych gatunków ptaków, roślin i zwierząt, zwłaszcza gatunków z załącznika I DP lub załącznika II DS,
- wpływu zapisów *Planu* na pozostałe elementy środowiska przyrodniczego.

3.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU

Do problemów ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak kompletnej wiedzy na temat możliwości przemieszczania się saproksylobiontów, co utrudnia planowanie rozmieszczenia kęp drzew do naturalnego rozkładu,
- konieczność uwzględniania wymagań wszystkich gatunków (celów ochrony), które mogą się wzajemnie wykluczać,
- naciski na uzyskiwanie właściwego stanu ochrony (FV), dla drzewostanów na siedliskach przyrodniczych w przeciągu krótkiego okresu czasu,
- brak planu ochrony rezerwatów na terenie Nadleśnictwa,
- brak podstaw prawnych i wytycznych określających jednoznacznie postępowanie w sferze proponowanych rezerwatów,

3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa, nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji. W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji *Planu*, nie ma potrzeby analizowania zmian jakie niesie brak jego realizacji. Można jedynie zaznaczyć, że były by to zarówno skutki społeczne jak również ekonomiczne i przyrodnicze.

Właściwe planowanie urządzeniowe oraz jego realizacja jest jednym z elementów warunkujących sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak planu u.l. przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należy przede wszystkim istotne ograniczenie rynku pracy. Dotknęłoby ono zarówno kadr zatrudnionych w nadleśnictwach jak i pracowników

firm zajmujących się pozyskaniem drewna, przetwórstwem i zbytem. W słabo zaludnionym terenie, gdzie praca w lesie często jest ważnym, a niejednokrotnie jedynym źródłem dochodu, pozbawiłoby mieszkających tam ludzi możliwości zarobkowania. Z kolei do ekonomicznych skutków braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, zaliczyć wypada straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest duży.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* należy wspomnieć o konieczności jak najszybszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, które w głównej mierze pozyskiwane jest z lasów państwowych, należy do grupy surowców odnawialnych, korzystnych dla środowiska naturalnego, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna, spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce np.: materiały sztuczne, plastyki, metale wykorzystywane w meblarstwie, czy węgiel kamienny przeznaczony do domowych kotłowni. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie ze sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza emitowanych podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest także ograniczenie możliwości ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. W przypadku kiedy przekształcenia środowiska przyrodniczego wskutek urbanizacji i postępującej antropopresji są tak znaczne jak to ma miejsce obecnie i kurczy się areał siedlisk dostępnych dla wielu gatunków, aktywne kształtowanie przestrzeni zdanej do bytowania niejednokrotnie jest kluczem do ich ochrony. Przy odpowiednio nakreślonych celach działań ochronnych i właściwym zdefiniowaniu zasad prowadzenia zabiegów, gospodarka leśna nie tylko nie musi szkodzić, ale wręcz wspomagać działania ochronne. Należy również wspomnieć o jej istotnej roli w procesie przebudowy drzewostanów w celu ich lepszego dostosowania do warunków siedliskowych. Bez planowych działań, obliczonych na dziesięciolecia, trudne byłoby osiągnięcie zadania, które w wyłączonym z ingerencji ekosystemie potrwałoby setki lat.

4. OCENA WPLYWU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.

4.1. ODDZIAŁYWANIE *PLANU* NA ŚRODOWISKO

Plan urządzenia lasu nie jest typowym „planem wyznaczającym ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko” (a więc przedsięwzięć określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r.). Nie stwierdzono aby jakiegokolwiek zapisy i wskazania zamieszczone w *Planie*, wpływały znacząco negatywnie na całość środowiska przyrodniczego w zasięgu nadleśnictwa. Jednak prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o *Plan*, a więc ingerencja w ekosystemy, może zawierać pewne elementy niekorzystnie oddziałujące na pewne elementy środowiska przyrodniczego. Wobec tego poniżej scharakteryzowano, stosownie do stanu prawa krajowego, międzynarodowych konwencji i dyrektyw obowiązujących na obszarze Unii, a także do zawartości i stopnia szczegółowości *Planu*, poszczególne komponenty środowiska oraz ocenę wpływu *Planu* na te komponenty.

4.1.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej (przyjętą 5 czerwca 1992 r., ratyfikowaną przez Polskę 18 stycznia 1996 r.), różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Można ją rozpatrywać na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym, i na tych trzech poziomach winna być chroniona, do czego zobowiązują wspomniane wcześniej akty prawa krajowego i międzynarodowego.

W zakresie różnorodności genetycznej – *Plan nie zawiera zapisów*, które mogą wpływać na zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunków. Zabiegi zaprojektowane w *Planie* dotyczą głównie sposobu pozyskiwania drewna i odnawiania lasu oraz wykonywania cięć pielęgnacyjnych. Zabiegi pielęgnacji polegają na usuwaniu niektórych drzew, zazwyczaj gorszych jakościowo – czyli o „gorszych” z punktu widzenia hodowli lasu cechach jakościowych. Może to nieznacznie zubażać pulę genową, dlatego w celu eliminacji potencjalnych skutków w *Planie* zapisano konieczność pozostawiania podczas zabiegów części drzew o nietypowych cechach jako rezerwuaru genów.

W *Planie* wyszczególnione są również obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane, jako ograniczające różnorodność biologiczną. Jednakże *Plan* nie jest dokumentem który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowionym *Planu*, a wynika z innych przepisów prawa krajowego (ustawa o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia Ministra Środowiska), więc nie może być on oceniana jako element *Planu*. Natomiast należy zaznaczyć, że w dużym stopniu wykorzystywane są odnowienia naturalne, które przekazują wszelkie możliwe genotypy do następnych pokoleń lasu.

W zakresie różnorodności gatunkowej – mogą być oceniane zapisy *Planu* dotyczące:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja *Planu* może różnie wpływać na różne grupy gatunków. Dla niektórych jest to działanie negatywne dla innych pozytywne. Szerzej omówiono to w pkt. 4.1.3

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów, przede wszystkim należy się odnieść do zamieszczonej w *Planie* tabeli zawierającej typy drzewostanów (TD). Tabela ta dla każdego typu siedliskowego lasu określa optymalny TD (lub kilka TD) oraz orientacyjne składki upraw z określeniem udziału procentowego gatunków głównych. Obok nich wskazana jest również pula gatunków domieszkowych, których udział kształtowany jest w zależności od lokalnych warunków siedliskowych, zwykle na poziomie 20-30%. Analiza zawartych tam zapisów pozwala na stwierdzenie, że w składkach gatunkowych odnowień uwzględnione zostały wszystkie lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie na obszarze nadleśnictwa. W wyniku ich stosowania nie nastąpi więc spadek różnorodności gatunkowej ekosystemów leśnych.

Typy drzewostanów (TD) przyjmowane w *Planie* Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Krasiczyn zakładają wprowadzanie składów mieszanych. Były one przyjęte podczas KZP na podstawie „Zasad hodowli lasu” z uwzględnieniem sugestii zawartych w dokumentacjach siedliskowych oraz uznanych publikacjach z zakresu fitosocjologii (np. J.M. Matuszkiewicz: „Zespoły leśne Polski” [PWN, Warszawa 2007]; „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, [Monografie PAN, Warszawa 2007]).

Odpowiednio dobrane typy drzewostanów uwzględniają naturalny, właściwy dla danego siedliska skład drzewostanu, co **eliminuje potencjalny negatywny wpływ** gospodarki leśnej związany z uproszczeniem lub przekształceniem struktury gatunkowej fitocenoz leśnych.

W zakresie różnorodności krajobrazowej (lub ekosystemowej) – zapisy *Planu* w minimalnym stopniu wpływają na różnorodność krajobrazową, gdyż odnoszą się głównie do gruntów leśnych i z założenia służą utrzymaniu ich w stanie zalesionym lub przywróceniu do takiego stanu. Nieco odmiennie sprawa ta wygląda w odniesieniu do różnorodności ekosystemowej, gdyż plan u.l. – ukierunkowany nie tylko na utrzymanie określonych zbiorowisk, ale też na przebudowę drzewostanów w kierunku ich lepszego dostosowania do warunków siedliskowych – istotnie wpływa na całość procesów przyrodniczych, a więc modyfikuje ekosystemy objęte tym procesem. Charakter tych zmian jest jednak długoterminowy, a pełna realizacja wykracza poza ramy *Planu*.

Przebudowa drzewostanów, oparta na podstawach ekologicznych i zasadach nowoczesnej gospodarki leśnej, służy zarówno poprawie kondycji lasów jak zwiększeniu różnorodności ekosystemowej, a więc ma charakter pozytywny. Jednak z uwagi na czas, którego ów zabieg wymaga, korzystne efekty tego rodzaju działań będą widoczne w perspektywie średnio- i długoterminowej.

W zasięgu drzewostanów dostosowanych do siedliska wpływ gospodarki leśnej nie zmierza do zmiany ekosystemów, a jedynie czasowo przekształca ich strukturę, niejako wyprzedzając i modyfikując w tym zakresie procesy naturalne.

Można więc stwierdzić, że zapisy *Planu* **nie wpłyną w znaczący sposób** na różnorodność ekosystemową.

4.1.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Plan urządzenia lasu nie ma wpływu negatywnego na ludzi. Jedyne jego realizacja w terenie może wpływać na jednostki znajdujące się w bezpośredniej bliskości. Ścinka drzew zawsze była obciążona niebezpieczeństwem, ale odpowiednie stosowanie się do przepisów BHP minimalizuje te zagrożenia.

Z tych też względów zapisy owe, zarówno w krótkim jak i w długim okresie czasu, **stanowią o dodatnim wpływie** założeń *Planu* na ten element.

4.1.3. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I ZWIERZĘTA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA GATUNKI CHRONIONE

Pierwszą grupę stanowią gatunki, dla których wykonano szczegółowe analizy wpływu realizacji *Planu* są gatunki z załącznika II DS lub załącznika I DP, które nie są przedmiotami ochrony dla obszarów Natura 2000, a występują na terenie Nadleśnictwa.

Pozostałe gatunki chronione, pospolite na terenie Nadleśnictwa, ujęto łącznie w grupach o podobnych wymaganiach ekologicznych.

W *POP* wszystkie te gatunki są przeanalizowane w rozdziale 4.2.8.2.

Podczas wykonywania prac gospodarczych związanych z realizacją *Planu* przestrzegane są obowiązujące przepisy prawa, wewnętrzne zarządzenia oraz instrukcje stosowane w LP.

Ogranicza to w wystarczającym stopniu negatywne oddziaływanie działań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej na siedliska przyrodnicze, gatunki chronione oraz ich siedliska.

Uwzględniono to podczas wykonywania poniższych ocen eksperckich.

Ogólna charakterystyka gatunków i siedlisk

Lp.	Nazwa gatunku lub grupy gatunków chronionych	Ogólne uwagi o siedlisku
1	2	3
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, które nie spełniają kryterium 0,5% lęgowej populacji krajowej gatunku na terenie obszaru Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001		
1	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Tereny otwarte, poza lasami.
2	A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Teren Nadleśnictwa. Drzewostany iglaste.
3	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	Teren Nadleśnictwa - otwarty krajobraz rolniczy o zróżnicowanej strukturze, posiadający zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne.
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn nie będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000		
4	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Teren Nadleśnictwa. Drzewostany oraz tereny otwarte: łąki i pastwiska.
5	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A082 Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	W zasięgu Nadleśnictwa, gatunki zalatujące lub obserwowane w trakcie przelotów.
6	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Teren Nadleśnictwa. Gatunek związany z dojrzałymi lasami liściastymi i mieszаныmi, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. W obrębie trwale zajmowanego terytorium wymaga fragmentów starodrzewów w wieku co najmniej 100 lat.
7	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Rozległe kompleksy leśne z polanami, skraje zewnętrzne lasów sąsiadujących z bezleśnymi odłogami. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.
Ptaki nie będące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa		
8	Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Różne typy lasów na terenie całego Nadleśnictwa. Wg raportu GIOŚ z 2013 r. liczebność populacji ptaków leśnych w Polsce stale wzrasta od 10 lat i tendencja ta nadal może się utrzymywać.
9	Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Tereny otwarte, poza lasami.

Lp.	Nazwa gatunku lub grupy gatunków chronionych	Ogólne uwagi o siedlisku
1	2	3
10	Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Rzeki, potoki i stawy na terenie Nadleśnictwa.
Owady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa		
11	Motyle (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Tereny otwarte, poza lasami.
12	Biegacze, Tęczniki, Trzmiele, Mrówki (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Lasy i obrzeża lasów.
Płazy niebędące przedmiotami ochrony		
13	Płazy (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Gatunki żyjące w środowisku leśnym, wilgotnym i podmokłym, blisko zbiorników wodnych.
Gatunki płazów z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn poza obszarem Natura 2000 PLH180012 Ostoja Przemyska		
14	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Środowisko leśne, wilgotne i podmokłe, blisko zbiorników wodnych.
Gady niebędące przedmiotami ochrony		
15	Gady (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Lasy o złożonej strukturze z licznymi prześwietleniami, skraje lasów.
Gatunki ssaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn poza obszarem Natura 2000 PLH180012 Ostoja Przemyska		
16	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Potoki i obrzeża lasów.
17	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Lasy i obrzeża lasów.
Ssaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa		
18	Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Lasy i obrzeża lasów.
19	Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Tereny otwarte, poza lasami.
20	Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Potoki i obrzeża lasów.

Lp.	Nazwa gatunku lub grupy gatunków chronionych	Ogólne uwagi o siedlisku
1	2	3
Roślin i grzyby niebędące przedmiotami ochrony		
21	Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym i obrzeżami (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Gatunki związane ze środowiskiem leśnym. W obrębie ich stanowisk występują praktycznie wszystkie zabiegi, jakie zawiera <i>Plan</i> . Ilość odnotowanych stanowisk oraz zabiegi na nich planowane w zależności od typu siedliskowego lasu podano na końcu rozdziału.
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn		
22	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP
23	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP
24	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP
25	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Lokalizacja wg bazy SILP
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w siedliskowym obszarze Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012 na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn		
26	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP
27	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP

Oddziaływanie na gatunek lub siedlisko

Lp	Nazwa (kod) gatunku/siedliska	Lokalizacja	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ²⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i>
				Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rb stopniowa udoskonalona	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn <u>poza obszarem Natura 2000</u> PLB 180001 Pogórze Przemyskie										
1.	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Brak	Brak
2.	A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Brak	Brak
3.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn nie będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000										
4.	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zalesianie terenów otwartych.	Obligatoryjne: prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.
5.	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A081 Błotniak stawowy A082 Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Brak	Brak
6.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Nieodpowiedni dla gatunków stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym,

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
7.	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
Pozostałe ptaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa										
8.	Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłękowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji cięć przedrębnych i rębnych, na których zostały

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										zinwentaryzowane gatunki chronione.
9.	Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
10.	Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Zasięg terytorialny Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Głównym zagrożeniem jest zanikanie środowisk wodnych.	PUL nie formułuje zadań z tego zakresu.
Owady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa										
11.	Motyle (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
12.	Biegacze, Tęczniki, Trzmielce, Mrówki (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Niszczenie miejsc bytowania w trakcie zrywki.	Optymalizować przebieg oraz sposób eksploatacji szlaków zrywkowych oraz miejsc składowania drewna.
Płazy niebędące przedmiotami ochrony										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
13.	Płazy (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Niszczenie małych zbiorników wodnych. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku.	Utrzymanie istniejących szlaków zrywkowych. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Nie zmieniać charakteru bagien wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleń. Nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki nimi.
Gatunki płazów z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn <u>poza obszarem Natura 2000</u> <u>PLH180012 Ostoja Przemyska</u>										
14.	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Niszczenie małych zbiorników wodnych. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku.	Utrzymanie istniejących szlaków zrywkowych. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Nie zmieniać charakteru bagien wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleń. Nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki nimi.
Gady niebędące przedmiotami ochrony										
15.	Gady (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Brak odpowiednich kryjówek.	Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
Gatunki ssaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn <u>poza obszarem Natura 2000</u> PLH180012 Ostoja Przemyska										
16.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Brak	Brak
17.	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Brak	Brak
Ssaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa										
18.	Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym: (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
19.	Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi. (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Intensywne koszenie lub intensyfikacja użytkowania.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
20.	Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Brak	Brak
Roślin i grzyby niebędące przedmiotami ochrony										
21.	Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym i obrzeczami (szczegóły w POP rozdz. 4.2.8)	Teren Nadleśnictwa	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zmiana warunków świetlnych (nadmierne nasłonecznienie lub zacienienie) w wyniku cięć mogąca skutkować zanikiem gatunków.	Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłękowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębnego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji cięć przedrębnych i rębnych, na których zostały zinwentaryzowane gatunki chronione.
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn										
22.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Szkody wyrządzone przez dziki. Intensywne koszenie lub intensyfikacja użytkowania.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
23.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zniekształcona struktura gatunkowa drzewostanu. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										użytkowania rębnego.
24.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	0 0 0	0 0 0	0 0 0	br br br	Zniekształcona struktura gatunkowa drzewostanu. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym różnicowaniu wiekowym.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębnego.
25.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum</i> <i>albae</i> , <i>Populetum</i> <i>albae</i> , <i>Alnenion</i> <i>glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Zrywka drewna poza wyznaczonymi szlakami zrywkowymi, rozwój inwazyjnych gatunków obcych.	Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w siedliskowym obszarze Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012 na terenie Nadleśnictwa Krasiczyn										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
26.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	br br br	br br br	br br br	br br br	Użytkowanie gospodarcze, ruchy osuwiskowe (grawitacyjne ruchy masowe stanowią naturalny element dynamiki jaworzyn, jednak ich nasilenie miejscowo może spowodować zniszczenie płatów).	Pozostawienie płatów jaworzyn bez użytkowania.
27.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Lokalizacja wg bazy SILP	1 2 3	br br br	0 0 0	br br br	0 0 0	br br br	Zniekształcona struktura gatunkowa drzewostanu. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego.

*„br” oznacza „brak”

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0), zmniejszenie powierzchni siedlisk (-);

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym)

Działania ochronne i gospodarcze, o ile nie wskazano inaczej, mogą być wykonywane przez cały rok.

Analiza zaplanowanych zabiegów w odniesieniu chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk pozwala stwierdzić, że **dla żadnego z nich nie przewiduje się znacząco negatywnego** wpływu realizacji *Planu*. Dla większości zapisy *Planu* wpływają neutralnie na stan populacji i jedynie przejściowo i w niewielkim zakresie mogą zmieniać stan siedliska. Jednakże ów wpływ – niekorzystny dla pewnych gatunków – dla innych może być korzystny i pogodzenie interesów całego objętego ochroną świata roślin i zwierząt, bytującego na terenie nadleśnictwa nie jest możliwe.

Gospodarka leśna generuje zmiany o charakterze mozaikowym, znacznie rozciągnięte w czasie, zwiększające bioróżnorodność, a tym samym korzystnie wpływające na środowisko życia wielu zwierząt. Jednocześnie ów mozaikowy charakter w dużym stopniu niweluje niekorzystny wpływ wykonywanych zabiegów, pozwalając łatwiej dostosować się bytującej tu florze i faunie do zmian zachodzących w otoczeniu. Przy odpowiednim rozplanowaniu zabiegów gospodarczych, wybraniu odmiennych terminów ich realizacji, potencjalny niekorzystny wpływ może być dodatkowo zniwelowany. Zależy to jednak w dużym stopniu od wykonawcy, gdyż *Plan* nakreśla jedynie ogólne ramy realizacji poszczególnych zadań, w tym zalecenia ochronne, nie odnosząc się jednak do szczegółów ich realizacji.

Część gatunków wymienionych w powyższym zestawieniu to zwierzęta związane ze środowiskiem wodnym. *Plan* nie definiuje wskazówek dotyczących budowy czy utrzymania zbiorników wodnych ani sposobu zagospodarowania cieków wodnych, a więc nie ma wpływu na ten element środowiska, w którym występują. Odmiennie jest z szuwarami, bagnami i łęgami, które często występują na ich obrzeżach, a które mogą być siedliskiem takich gatunków jak np. zimorodek, wydra czy bóbr. W *Planie* tego typu ekosystemy ujęte są w ramy bagien albo gruntów przeznaczonych do sukcesji lub szczególnej ochrony i – o ile jest to właściwe dla ich ochrony – wyłączone z ingerencji. Ponadto grunty leśne na których stwierdzono siedlisko łęgu pozostawiono bez użytkowania rębego, czynności gospodarcze ograniczając do niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych. W *Planie* wzdłuż głównych cieków wodnych wyznaczono również strefy przypotokowe, w których nie projektowano użytkowania. Tego rodzaju zapisy pozwalają w wystarczający sposób zabezpieczyć miejsca bytowania gatunków związanych ze środowiskiem wodnym, niwelując potencjalny niekorzystny wpływ realizacji zapisów *Planu*.

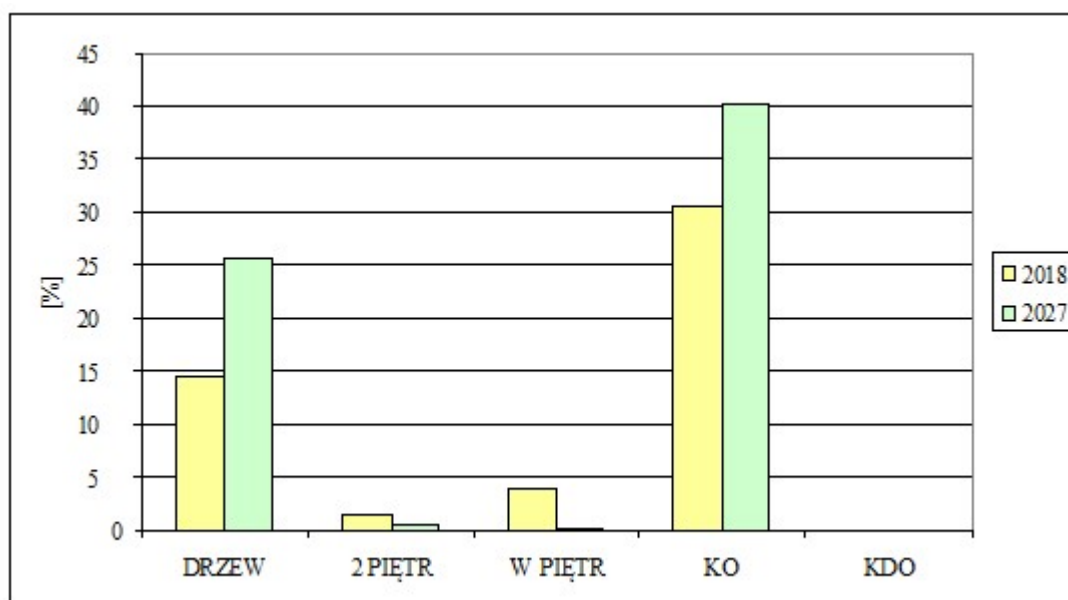
Kolejna grupa to gatunki terenów otwartych związane z krajobrazem rolniczym i zabudowaniami. Prawdopodobieństwo negatywnego wpływu zapisów *Planu* w tym wypadku jest minimalne gdyż wskazówki gospodarcze z zasady nie dotyczą gruntów nieleśnych. Oceniać je można więc tylko pod kątem planowanych zalesień, których jednak w nadleśnictwie nie zaplanowano. Korzystnie może wpłynąć realizacja zapisów *Planu* dotyczących utrzymania kompleksów nieleśnych.

Realizacja *Planu* najsilniej wpłynie na środowisko życia gatunków związanych z ekosystemami leśnymi. Dla części istotne są zapisy dotyczące utrzymania odpowiednich siedlisk – zadanie to gospodarka leśna z definicji realizuje, prowadząc do pełnej zgodności składów gatunkowych drzewostanów z warunkami siedliskowymi, co w warunkach nadleśnictwa ma korzystne znaczenie. Dla innych liczy się obecność polan i śródleśnych przestrzeni otwartych, odpowiednich do łęgów i żerowania, i tym gatunkom gospodarka leśna zdecydowanie służy. Z kolei dla innych liczy się udział starodrzewów oraz martwego drewna, stanowiącego dla nich podstawową bazę żerową. Odpowiedź na pytanie jaki wpływ będzie miała

realizacja *Planu* na ten właśnie element ekosystemów leśnych nadleśnictwa, wydaje się kluczowa dla oceny negatywnego oddziaływania zawartych tam zapisów.

Starodrzewy

Drzewostany w wieku powyżej 100 lat zajmują łącznie areał 5126,36 ha (wg gatunków panujących), co stanowi 33% powierzchni leśnej nadleśnictwa (udział KO i KDO w tej puli to 61%). Po realizacji zapisów *Planu* udział starodrzewów ulegnie zwiększeniu – będą zajmować 6667,14 ha, czyli 43% powierzchni leśnej nadleśnictwa, przy czym udział KO w puli tej wynosić będzie 60%. Zmniejszenie w grupie drzewostanów wielopiętrowych w trakcie obowiązywania *Planu* nastąpi w wyniku rozpoczęcia rębni i powstania z nich KO. Przy bardzo długich i długich okresach odnowienia, kiedy drzewostany będą użytkowane od 30 do 50 lat rębniami złożonymi można to uznać za zjawisko pozytywne dla środowiska życia wielu organizmów.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów w wieku >100 lat w trakcie obowiązywania *Planu*

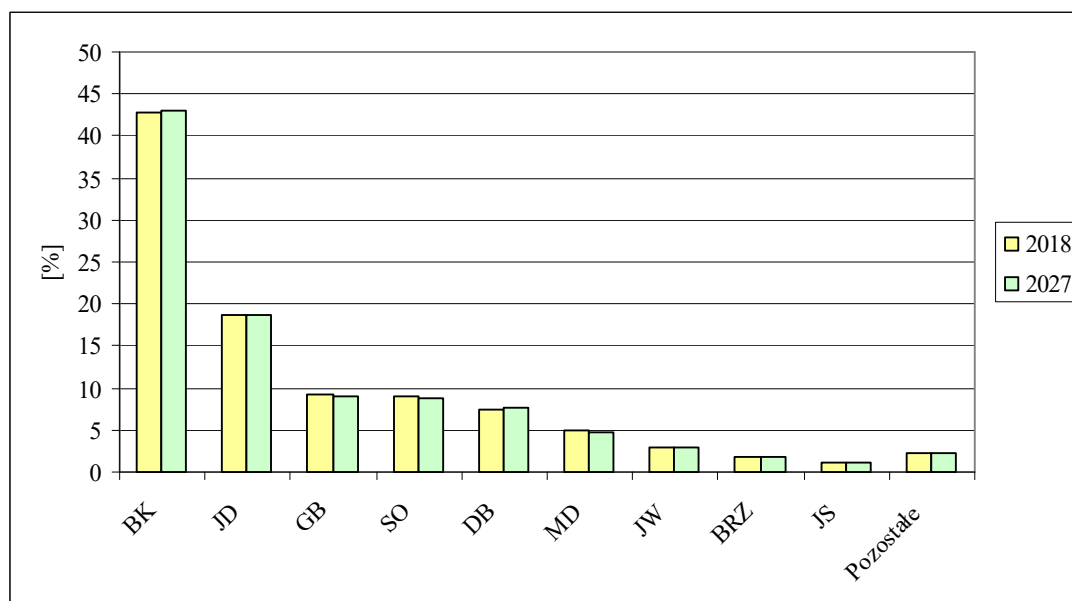
Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany ponad 100-letnie jest buk i jodła. Pozostałe gatunki na terenie nadleśnictwa stanowią znikomy procent wśród starodrzewów.

W ramach prac nad projektem planu urządzenia lasu wykonano również inwentaryzację **drewna martwego**. Wykazała ona średnią miąższość na poziomie 20,7 m³/ha. Realizacja *Planu* powinna doprowadzić do zwiększenia jego ilości w najbliższym dziesięcioleciu, niemniej obecne zasoby są właściwe dla chronionych zwierząt związanych z zasobami martwego drewna.

Zalesienia

Na terenie nadleśnictwa nie przewiduje się żadnych gruntów do zalesienia. Jedynie zalesienia w zasięgu działania nadleśnictwa odbywają się w wyniku sukcesji na gruntach prywatnych.

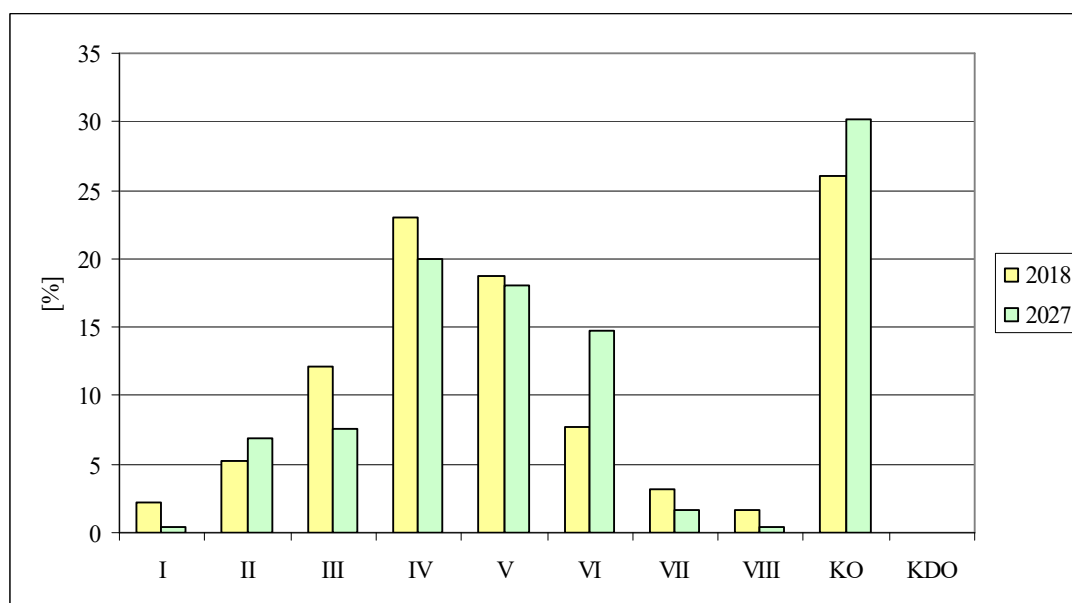
Struktura gatunkowa

Zmiany struktury gatunkowej drzewostanów Nadleśnictwa Krasiczyn w okresie obowiązywania *Planu* (wg gatunków rzeczywistych)

Analiza struktury gatunkowej drzewostanów nadleśnictwa wskazuje, że w najbliższym dziesięcioleciu praktycznie się nie zmieni. Nieznacznie zwiększy się udział buka i dęba kosztem graba i sosny. W przypadku pozostałych gatunków brak istotnych zmian.

Struktura wiekowa

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów Nadleśnictwa Krasiczyn w okresie obowiązywania *Planu* (wg gatunków rzeczywistych)

Na powyższym wykresie widać, że w drzewostanach nadleśnictwa znaczący udział ma klasa odnowienia, który jeszcze wzrośnie po realizacji zapisów *Planu*, co związane jest z areałem zaplanowanych rębni. Nie spowodują one jednak istotnych zaburzeń w strukturze ekosystemów leśnych, gdyż proces rozplanowany jest na kilka kolejnych dziesięcioleci, a specyfika rębni IVD pozwala zachować wielogeneracyjną zróżnicowaną strukturę drzewostanów. Niepogorszony stan siedliska pozwoli zachować również zapisy programu ochrony przyrody, które mówią m.in. o zachowaniu części powierzchni drzewostanów rębnych (ok. 5%) do naturalnego rozkładu oraz pozostawianiu drzew biocenotycznych i martwego drewna. Nie ma więc podstaw by wskazywać, że realizacja zapisów *Planu* może wpłynąć znacząco negatywnie na stan ekosystemów leśnych, a tym samym siedlisk chronionych roślin i zwierząt w najbliższym dziesięcioleciu.

Podsumowanie: na żaden z gatunków roślin i zwierząt chronionych zapisy *Planu* nie mają znacząco negatywnego wpływu. *Plan* zawiera natomiast zalecenia służące ich ochronie.

4.1.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Plan nie zawiera zapisów i nie planuje działań w odniesieniu do ekosystemów wodnych. Negatywny wpływ na te siedliska mógłby wystąpić w przypadku, gdyby zrealizowane na terenach leśnych zabiegi gospodarcze mogły spowodować zniekształcenie typu siedliska (np. spowodować wzrost trofii jeziora, lub spowodować miejscowe zanieczyszczenie). Jednakże zbiorniki wodne występujące na terenie nadleśnictwa mają charakter eutroficzny, w związku z czym nie należy się spodziewać negatywnego oddziaływania zabiegów prowadzonych w ich pobliżu na trofię.

Zapisy *Planu* również nie wpływają bezpośrednio na poziom wód gruntowych, gdyż nie zawierają zapisów dotyczących melioracji wodnych czy oczyszczania istniejących rowów. Ponadto w programie ochrony przyrody zawarto zapisy o konieczności ochrony stosunków wodnych, które winny obejmować następujące działania:

- zachowanie lasów łęgowych i olsów jako naturalnych regulatorów wilgotności oraz ostoje rzadkich gatunków roślin i zwierząt. nie należy prowadzić zrywki korytem wzdłuż potoku, zrywka w poprzek potoków może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (np.: przepusty, brody itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej (Zarządzenie nr 28/2014 z późn. zm.);
- zachowanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- kontynuowanie sposobów zagospodarowania dostosowanych do potrzeb maksymalizacji funkcji lasów wodochronnych (Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992r. (Dz. U. Nr 67 z 1992 r. poz. 337), w szczególności poprzez zachowanie trwałości lasów w drodze:
 - 1) ograniczania regulacji stosunków wodnych do prac uzasadnionych potrzebami odnowienia lasu oraz użytkowania sąsiadujących z lasami ochronnymi gruntów nieleśnych;

- 2) zachowanie śródleśnych zbiorników i potoków;
- 3) pozostawić bez ingerencji powierzchni sklasyfikowanych, jako bagna; niedopuszczanie do ich odwodnienia, zanieczyszczenia, itp.;
- 4) zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np: trzęsawiska, mszary, torfowiska, wrzosowiska, wraz z ich florą i fauną, w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;
- 5) dopuszczenie do samorzutnego formowania się naturalnych tam z powalonych drzew lub fragmentów kłód sprzyjających ograniczaniu erozji wodnej z wyłączeniem sytuacji mogących zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

W celu zachowania różnorodności przyrodniczej, polegającej na utrzymaniu w stanie naturalnym rzadkich ekosystemów nieleśnych (bagna, szuwary, turzycowiska), zalecono utrzymanie właściwych siedlisku stosunków wodnych i pozostawienie procesom sukcesji.

4.1.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Zabiegi gospodarcze zapisane w Planie nie wpłyną na pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego. Ogólne można stwierdzić, że sumarycznie ilość masy zielonej zostanie zachowana, a nawet nieznacznie wzrośnie. Tak więc nie zostanie pogorszony bilans pobierania przez las CO₂, a co za tym idzie nie nastąpi znaczące oddziaływanie na powietrze.

Plan nie zawiera zapisów mogących znacząco negatywnie wpływać na powietrze.

4.1.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Plan nie zawiera zapisów mogących znacząco negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej z długim i bardzo długim okresem odnowienia zapewnia stałą pokrywą roślinną, zabezpieczając powierzchnię ziemi przed erozją.

4.1.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

W Planie nie zaplanowano żadnych gruntów do zalesienia. Granica leśna jest już utrwalona, i w trakcie obowiązywania Planu nie ulegnie zmianie. Plan nie zakłada stosowania rębni zupełnych, dzięki czemu nie dojdzie do zmiany w krajobrazie wewnątrz lasu. **Ogólnie Plan nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na krajobraz.**

4.1.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Realizacja zapisów *Planu* ma charakter lokalny. Trwale zrównoważona gospodarka leśna nie ma wpływu na klimat. Jedynie wylesienia na bardzo dużych powierzchniach w skali kraju mogą wpłynąć znacząco negatywnie na klimat. *Plan*

takich zapisów nie posiada. **Plan nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na klimat.**

4.1.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Zasobem naturalnym, na który ustalenia *Planu* mają wpływ jest drewno. Surowiec ten wykorzystywany na szeroką skalę, jest relatywnie szybko odnawialny, łatwo biodegradowalny i w związku z tym jego używanie nie przynosi szkód środowisku.

Gospodarka leśna prowadzona jest obecnie na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych i prowadzi do zapewnienia trwałości lasu. *Plan* jest dokumentem wyznaczającym ramy dla takiego postępowania gospodarczego, które ma umożliwić trwały wzrost lub co najmniej utrzymanie stanu i wielkości zasobów drzewnych.

***Plan* nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na zasoby naturalne.**

4.1.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

Zinwentaryzowane na gruntach nadleśnictwa zabytki kultury materialnej zostały szczegółowo opisane w Programie ochrony przyrody, a ich lokalizacja wskazana na mapie. W odniesieniu do nich zalecono porządkowanie otoczenia, okresową konserwację oraz prowadzenie prac leśnych w sposób nie zagrażający ich trwałości.

Tego rodzaju zapisy właściwie zabezpieczają elementy kultury materialnej zlokalizowane na gruntach pozostających w zarządzie nadleśnictwa. Ich realizacja będzie miała charakter **zdecydowanie pozytywny**.

4.1.11. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPLYWU *PLANU* NA ŚRODOWISKO

Ocena wpływu polega głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z określenia najistotniejszych elementów przyrody i podsumowania wpływu planu na te elementy. Podsumowanie nie wynika z prostej "średniej arytmetycznej", ale jest wypadkową zarówno ważności danego elementu przyrodniczego, jak i nasileniem zabiegów gospodarczych, mających możliwy do określenia wpływ na dany element przyrodniczy.

Zbiorcze zestawienie wpływu projektu Planu na elementy środowiska przyrodniczego
w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Krasieczyn

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnawienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebud. stopniowa	
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+2	+3	+3
2.	Ludzie	0	0	0	0
3.	Zwierzęta	+1	0	0	0
4.	Rośliny	+1	0	0	0
5.	Woda	+1	0	0	0
6.	Powietrze	+1	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	+1	0	0	0
8.	Krajobraz	0	0	0	0
9.	Klimat	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+2	+2	+2	+2
11.	Zabytki	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	0	0	0	0

¹ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

- + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
- 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny,
- 1. oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2. oddziaływanie średnioterminowe,
- 3. oddziaływanie długoterminowe.

² Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej.

W zakresie żadnego z powyższych elementów środowiska przyrodniczego nadleśnictwa nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania projektu Planu.

4.2. ODDZIAŁYWANIE PLANU NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE Z ZAŁĄCZNIKA I DYREKTYWY RADY 92/43/EWG ZNAJDUJĄCE SIĘ NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

WERYFIKACJA LEŚNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

W 2016 i 2017 roku, w ramach sporządzania planu urzędzenia lasu, skorygowano zasięg siedlisk przyrodniczych w oparciu o materiały zebrane do planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz wykonaną inwentaryzację. W wyniku zmian areał siedlisk przyrodniczych w nadleśnictwie został skorygowany. Zestawienie obejmujące aktualne dane powierzchniowe zamieszczono poniżej.

Rodzaje siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej stwierdzone na terenie
Nadleśnictwa Krasiczyn

Lp	Kod	Nazwa	Pow. [ha]
1.	6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	25,67
2.	9110	kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	38,39
3.	9130	żyźne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	8406,98
4.	9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	3403,40
5.	9180	jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)*	0,96
6.	91E0	łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)*	93,83
Razem			11969,23

* siedlisko priorytetowe

TYPY DRZEWOSTANU (TD)

Typy drzewostanów (TD) dla trzech siedlisk przyrodniczych (9130, 9170, 91E0) były przyjęte podczas KZP na podstawie „Zasad hodowli lasu” z uwzględnieniem sugestii zawartych w dokumentacjach siedliskowych oraz uznanych publikacjach z zakresu fitosocjologii (np. J.M. Matuszkiewicz: „Zespoły leśne Polski” [PWN, Warszawa 2007]; „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, [Monografie PAN, Warszawa 2007]). Dla pozostałych dwóch siedlisk (9110, 9180) zostały uzupełnione w trakcie sporządzania *Planu*. Zestawiono je poniżej.

*Propozycje docelowych składów gatunkowych dla siedlisk przyrodniczych
wyróżnionych w Nadleśnictwie Krasiczyn*

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
9110	Kwaśna buczyna	Lwyż, LG	Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, i inne 20	IVd	40-50
			Jd	Jd 70, Bk i inne 30	IVd	40-50
9130	Żyźna buczyna górska	Lwyż, LG	Bk	Bk 80, Jw, Jd, Kl, Dbs i inne 20	IIa/IVd	11-20/30
			Jd-Bk	Bk 60, Jd 20, Jw, Kl, Dbs i inne 20	IVd	30
			Jw-Bk	Bk 60, Jw 20, Jd, Kl, Dbs i inne 20	IIIb	20
			Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Jw, Kl, Dns i inne 20	IVd	40-50
			Jd	Jd 80, Bk, Jw, Kl i inne 20%	IVd	40-60
9170	Grąd subkontynentalny	Lwyżśw, Lwyżw,	Gb-Bk	Bk 50, Gb 30, Dbs, Lp, Jd, Jw i inne 20	IV	20
			Gb-Bk-Db	Dbs 40, Bk 30, Gb20, Lp, Jw, Cz i inne 10	IIIb	20

			Gb-Db	Dbś 50, Gb 30, Lp, Jd, Kl, Jw, Cz i inne 20	IIa/IVd	11-20/30
			Gb-Db-Bk	Bk 40, Dbś 30, Gb 20 Jw, Lp, Jd i inne 10	IIIb	20
			Gb-Db-Jd	Jd 40, Dbś 30, Gb 20 Jw, Lp, Bk i inne 10	IVd	30
			Bk-Jd-Db	Dbś 40, Jd 30, Bk 20, Gb, Lp, Jw i inne 10	IIIb	20
			Gb-Jd-Db	Dbś 40, Jd 30, Gb 20, Bk, Lp, Jw, i inne 10	IIIb	20
			Gb-Jw-Db	Dbś 40, Jw 30, Gb 20, Bk, Js, Wz, Cz i inne 10	IIIb	20
			Lp-Gb-Db	Dbś 40, Gb 30, Lp 20, Bk, Jw i inne 10	IIIb	20
			Wz-Js-Db	Dbś 40, Js 30, Wz 20, Lp, Gb i inne 10	IIIb	20
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	LŁwyż, OIJwyż, OIJ, Lł	Js	Js 80, Olsz, Olcz, Jw i inne 20	-	-
			Js-Olsz	Olsz 50, Js 40, Jw i inne 10	-	-
			Js-Ol	Ol 50, Js 40, Jw i inne 10	-	-
			Ol-Js	Js 50, Ol 40, Jw i inne 10	-	-
			Olsz-Js	Js 50, Olsz 40, Jw i inne 10	-	-
			Wb	Wb 80, Ol, Js, Jw. i inne 20	-	-
9180*	Jaworzyny i lasy klonowo lipowe	Lwyż	Jw-Bk	Bk 50, Jw 30, i inne 20	-	-

Zastosowanie przyrodniczych typów drzewostanu w gospodarce leśnej pozwoli zachować, a w płatach przekształconych przywrócić, właściwy dla siedlisk przyrodniczych skład gatunkowy. W połączeniu ze stosowaniem zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, realizacja zaprojektowanych w planie u.l. zabiegów gospodarczych nie powinna w istotnie negatywny sposób wpłynąć na stan siedlisk przyrodniczych wyróżnionych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

ANALIZA ZAPROJEKTOWANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH I ICH WPŁYWU NA ZACHOWANIE ODPOWIEDNIEGO STANU SIEDLISK

Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych wg zaplanowanych zabiegów gospodarczych (w wykazie ujęto zabieg główny)

Kod siedliska	Rodzaj zabiegu	Razem	
		Pow. [ha]	Pow. [%]
9110	IVD	37,25	97,03
	IVDU	1,14	2,97
9110 razem		38,39	100,00
9130	BRAK WSK	112,35	1,34
	AGROT	9,01	0,11

Kod siedliska	Rodzaj zabiegu	Razem	
		Pow. [ha]	Pow. [%]
	PIEL	1,79	0,02
	CW	14,12	0,17
	CP	196,19	2,33
	CP-P	29,47	0,35
	TW	247,47	2,94
	TP	4409,11	52,45
	IIA	103,75	1,23
	IIAU	2,82	0,03
	IIB	4,93	0,06
	IIIB	37,24	0,44
	IIIBU	47,77	0,57
	IVAU	14,58	0,17
	IVD	2995,52	35,63
	IVDU	176,67	2,10
	PRZEST	4,30	0,05
9130 razem		8454,09	100,00
9170	BRAK WSK	143,30	4,21
	AGROT	9,85	0,29
	PIEL	17,56	0,52
	CW	0,95	0,03
	CP	107,03	3,14
	TW	147,25	4,33
	CP-P	14,40	0,42
	TP	1958,20	57,54
	IB	19,37	0,57
	IIA	33,83	0,99
	IIIB	124,45	3,66
	IIIBU	58,72	1,73
	IVD	678,28	19,93
	IVDU	85,07	2,50
9170 razem		3403,40	100,00
9180	BRAK WSK	0,96	100,00
9180 razem		0,96	100,00
91E0	BRAK WSK	93,83	100,00
91E0 razem		93,83	100,00
Ogółem		11969,23	

Analizując zabiegi zaprojektowane w obrębie siedlisk przyrodniczych należy stwierdzić, że wpływ będzie wiązał się głównie ze zmianami w obrębie struktury wiekowej i wynikał z rozmiaru zaplanowanych rębni. Rozwiązania przejęte w *Planie* pozwalają jednak zniwelować znaczący negatywny wpływ pozyskania drewna. Są to głównie:

- stosowanie rębni złożonych, przede wszystkim rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD) z długim okresem odnowienia,
- pozostawianie zgodnie z zarządzeniem 28/2014 z późn. zm. powierzchni drzewostanów rębnych do naturalnego rozkładu;
- pozostawianie stojących drzew martwych i obumierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego);
- pozostawianie drzew biocenotycznych (zgodnie z IOL);
- zgodność składów gatunkowych odnowień z TD;
- preferowanie odnowień naturalnych.

Zasady te pozwolą zachować niepogorszony stan buczyn i grądów w najbliższym dziesięcioleciu. W łąkach i jaworzynach nie zaplanowano wskazań gospodarczych.

Pozostałe aspekty wiążące się z użytkowaniem lasu nie mają istotnego wpływu na stan siedlisk lub ów wpływ jest pozytywny. Należy również zaznaczyć, że przeważający areal siedlisk przyrodniczych znajduje się w granicach obszarów Natura 2000 i objęty jest zadaniami ochronnymi zawartymi w *Planie*.

W okresie realizacji *Planu* areal siedlisk przyrodniczych nie ulegnie zmianom, gdyż nie zaplanowano przekształcenia gruntów leśnych w nieleśnie, ani wprowadzania gatunków niedostosowanych do warunków siedliskowych, które mogłyby zaburzyć ich strukturę i funkcjonowanie. Niekorzystnym zmianom nie ulegnie również skład gatunkowy, gdyż zaprojektowane typy drzewostanu (TD) uwzględniają specyfikę siedlisk, pozwalając na kształtowanie najbardziej optymalnego złożenia gatunkowego. Uwzględnia ono nie tylko gatunki właściwe z hodowlanego punktu widzenia, ale również mniej cenne typowe dla danego siedliska (m.in. grab). Zastosowanie TD pozwoli jednocześnie wyeliminować gatunki obce ekologiczne, co należy ocenić pozytywnie.

Podsumowanie: na żadne siedlisko przyrodnicze z zał. I Dyrektywy siedliskowej, występujące na terenie nadleśnictwa zapisy *Planu* nie mają znacząco negatywnego wpływu.

4.3. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE *PLANU* NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Przez integralność obszaru rozumie się spójność wewnętrzną i zewnętrzną obszaru, a więc trwałość zachowania celów ochrony, dla których wyznaczono obszar.

Celem ochrony obszarów Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunków zwierząt i roślin oraz siedlisk przyrodniczych uznanych za przedmioty ochrony. Służą temu zawarte w *Planie* zadania ochronne, które wskazują że w żadnym zakresie nie wystąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony.

Spójność wewnętrzna obszarów, wyrażająca się m.in. w zachowaniu siedlisk właściwych dla tych gatunków, zabezpieczeniu okresów rozrodu i wychowu młodych, a także ochronie elementów środowiska powiązanych z wyżej wymienionymi gatunkami, będzie zachowana. *Plan* w swych zapisach w żaden

sposób nie narusza również spójności zewnętrznej, gdyż nie ingeruje w elementy środowiska mające znaczenie dla funkcjonowania populacji gatunków również poza obszarami Natura 2000. Realizacja *Planu* nie wpłynie również na jakość i wielkość korytarzy ekologicznych, a tym samym nie utrudni migracji zwierząt w ogólnej koncepcji spójności sieci Natura 2000 mającej na celu ochronę obszarów oraz przestrzennych połączeń między nimi.

4.4. ODDZIAŁYWANIE *PLANU* NA OBSZARY NATURA 2000

M.in., 55.2 ustawy OOS stwierdza, że „projekt dokumentu, o którym mowa w m.in. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w m.in. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000”.

Znaczące oddziaływanie na obszar zostało zdefiniowane w m.in. 17 Ustawy OOS i oznacza: „Oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.

Oznacza to, że *Plan* musi zostać szczegółowo przeanalizowany pod kątem przewidywanego wpływu jego realizacji na te gatunki i ich siedliska, dla których ochrony został wyznaczony Obszar Natura 2000. W tej części *Plan* nie podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, ze względu na uwzględnienie w nim zapisów służących ochronie przyrody (plany zadań ochronnych, zadania ochronne), zgodnie z m.in. 46 ust 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

5. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PLANIE

Proces tworzenia *Planu* zawiera w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest taki kształt zapisów, które zapewnią realizację założonych celów *Planu* przy minimalizacji skutków negatywnych.

Wariantowanie *Planu* może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów wykonywania.

Sporządzanie *Planu* podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Polega to na wyborze dla ustalonych typów lasu (siedliskowe typy lasu, planowany cel hodowlany) sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw, gospodarczych typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie Komisji Założeń *Planu* w procesie dyskusji z udziałem społeczeństwa, której wyniki zostały zapisane w protokole z KZP zamieszczonym w elaboracie.

Kolejnym sposobem wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest cyklem procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia z Komisji Założeń *Planu*, o których wspomniano wcześniej. Pierwszy taki zarys planu cięć jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć doprowadziły ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska, gospodarcze w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów *Planu*.

Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w *Planie* tylko w ograniczony sposób, ponieważ planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno co do pór roku jak i w ramach 10-lecia.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia programu ochrony przyrody. Zamieszczono tam szczegółowy opis obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa oraz propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenie te zostały opisane przy omawianiu poszczególnych typów obiektów.

Formą wariantowania *Planu* było również przeprowadzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, która oceniła projekt *Planu* oraz dokonała wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej. Protokół z Narady został zamieszczony w elaboracie.

6. DOKUMENTACJA UZUPEŁNIAJĄCA

6.1. MAPA PRZEGLĄDOWA OBSZARÓW CHRONIONYCH

Załącznikiem graficznym do niniejszej *Prognozy* są **Mapy przeglądowe obszarów chronionych i funkcji lasu** (w skali 1:25000) – według dla obrębów leśnych Hołubla i Krasiczyn, z lokalizacją – na obszarach Natura 2000 – siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 (na podstawie danych z SDF, programu ochrony przyrody, informacji z nadleśnictwa, planów zadań ochronnych i innych źródeł).

6.2. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU *PROGNOZY*

- Cyzman.W. 2007. Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Cyzman.W. 2008. Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Czech K. 2007. Krajowy plan ochrony gatunku bóbr europejski (*Castor fiber*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.) 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Suplement. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.
- Głowaciński Z. 2001: Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z., Nowacki J. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków. (publikacja internetowa).
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Gniot M. 2000: Ochrona bioróżnorodności w lesie gospodarczym. Las Polski 13-14.
- Gromadzki (red.). 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (cz. I). i T. 8 (cz. II).
- Gromadzki M. i o. Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce. Zakład Ornitologii PAN.
- Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.
- Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. (red.) 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.

- Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.
- ompute J. (red.). 2004. Lasy i Bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5.
- Instytut ochrony przyrody. PAN 2010. Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach
- Jędrzejewski W., Nowak S., Schmidt K., Jędrzejewska B. 2002. Wilk i ryś w Polsce – wyniki inwentaryzacji w 2001 roku. Kosmos 51: 491-499.
- Kapuściński R. 2000. Ochrona przyrody w lasach.
- omputer akowi R., Zarzycki K. et all, 2001. Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- Klimaszewski K. 2007. Krajowy plan zarządzania gatunkiem traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2007. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie JG i PZ PAN 2007 r. z załącznika w zapisie numerycznym i Regionalne składy gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych.
- Pawlaczyk P. Postulaty przyrodnicze dotyczące planowania gospodarki leśnej na obszarach Natura 2000 oraz gospodarki leśnej w chronionych siedliskach przyrodniczych i w siedliskach chronionych gatunków (w tym zainwentaryzowanych w ramach inwentaryzacji 2007).
- Pawlaczyk P. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu – jak zrobić to najlepiej.
- Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, tom 5. Lasy i bory. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.
- Rąkowski G. 2004. Parki krajobrazowe w Polsce. Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Zajac A., Zajac M. (Eds.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. – Distribution Atlas of Vascular Plants o Poland. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków – Edited by Laboratory of omputer Chorology, Institute of Botany, Jagiellonian University, Kraków.
- Zarzycki K., Trzcńska-Tacik H., Różański W., Szelaż Z., Wołek J., Korzeniak U., 2002. Ecological indicator values of vascular plants of Poland (Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski). Seria: Biodiversity of Poland, Vol. 2. Pod redakcją Z. Mirka. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences. Kraków.

7. ZAŁĄCZNIKI

Zestawienie ostoi ksylobiontów w Nadleśnictwie Krasiczyn

Adres leśny	Pow. [ha]
04-13-1-01-170 -m -00	0,36
04-13-1-01-170 -n -00	0,29
04-13-1-01-175 -b -00	1,30
04-13-1-01-179 -d -00	1,13
04-13-1-01-182A -m -00	3,35
04-13-1-01-231 -c -00	0,19
04-13-1-01-236 -c -00	0,45
04-13-1-02-51 -f -00	0,27
04-13-1-02-54 -c -00	1,80
04-13-1-02-55 -c -00	0,11
04-13-1-02-57 -i -00	0,39
04-13-1-04-216 -f -00	0,36
04-13-1-05-188 -i -00	3,03
04-13-1-05-188 -j -00	4,21
04-13-1-05-189A -d -00	3,70
04-13-1-05-189A -i -00	0,60
04-13-1-05-189A -j -00	0,52
04-13-1-05-189A -o -00	0,32
04-13-1-05-220 -b -00	0,29
04-13-1-05-220 -m -00	0,83
04-13-1-05-222 -a -00	1,72
04-13-1-05-222 -k -00	0,09
04-13-1-05-222 -l -00	0,19
04-13-1-05-235 -b -00	0,46
04-13-1-06-160 -k -00	0,89
04-13-1-06-160 -l -00	0,43
04-13-1-06-160 -m -00	1,31
04-13-1-06-160 -n -00	0,60
04-13-1-06-160 -o -00	0,31
04-13-1-06-160 -p -00	0,10
04-13-1-06-160 -r -00	0,23
04-13-1-06-160 -s -00	0,91
04-13-1-06-160 -t -00	0,82
04-13-1-06-160 -w -00	0,29
04-13-1-07-1 -a -00	2,18
04-13-1-07-1 -j -00	2,94
04-13-1-07-38 -d -00	1,12
04-13-1-08-114 -b -00	2,25
04-13-2-10-14 -d -00	0,96
04-13-2-10-15 -c -00	2,92

Adres leśny	Pow. [ha]
04-13-2-10-56 -h -00	1,18
04-13-2-10-62 -c -00	6,33
04-13-2-10-65 -g -00	1,05
04-13-2-11-117 -a -00	0,51
04-13-2-11-117 -b -00	1,24
04-13-2-13-149A -k -00	0,12
04-13-2-13-150 -l -00	1,64
04-13-2-14-83 -a -00	2,22
Razem	58,51

Zestawienie stref przypotokowych przy potokach w Nadleśnictwie Krasiczyn

Adres leśny	Pow. [ha]
04-13-1-01-170 -k -00	0,29
04-13-1-01-170 -n -00	0,29
04-13-1-01-170 -o -00	2,31
04-13-1-01-172 -d -00	1,53
04-13-1-01-172 -g -00	0,15
04-13-1-01-172 -h -00	0,49
04-13-1-01-172A -d -00	1,13
04-13-1-01-177 -d -00	0,61
04-13-1-01-182A -k -00	0,65
04-13-1-01-182A -m -00	3,35
04-13-1-03-76 -f -00	0,41
04-13-1-03-79 -d -00	10,28
04-13-1-03-85 -a -00	0,40
04-13-1-04-202 -p -00	0,57
04-13-1-05-188 -i -00	4,20
04-13-1-05-188 -j -00	3,87
04-13-1-05-222 -j -00	0,29
04-13-1-05-226 -m -00	0,75
04-13-1-05-235 -b -00	0,46
04-13-1-05-235 -cx -00	0,41
04-13-1-05-235 -x -00	2,22
04-13-1-05-246 -g -00	0,88
04-13-1-06-146 -b -00	0,42
04-13-1-06-158 -b -00	2,60
04-13-1-06-160 -k -00	0,89
04-13-1-06-160 -l -00	0,43
04-13-1-06-160 -m -00	1,31
04-13-1-06-160 -n -00	0,60

Adres leśny	Pow. [ha]
04-13-1-06-160 -w -00	0,29
04-13-1-06-249 -d -00	0,42
04-13-1-07-38 -d -00	1,12
04-13-1-08-122 -c -00	2,79
04-13-1-08-122 -d -00	3,59
04-13-2-10-1 -b -00	10,18
04-13-2-10-14 -d -00	0,96
04-13-2-10-15 -c -00	2,92
04-13-2-10-4 -h -00	2,10
04-13-2-10-56 -h -00	1,18
04-13-2-10-62 -c -00	6,33
04-13-2-10-68 -c -00	8,35
04-13-2-10-69 -d -00	1,47
04-13-2-11-117 -b -00	1,24
04-13-2-12-21 -i -00	4,23
04-13-2-12-23 -b -00	0,78
04-13-2-13-150 -l -00	1,64
Razem	91,38

Zestawienie 5% wyłączone z użytkowania w Nadleśnictwie Krasiczyn

Adres leśny	Pow. [ha]
04-13-1-01-237 -d -00	6,44
04-13-1-01-238 -f -00	5,39
04-13-1-01-239 -f -00	5,47
04-13-1-02-22 -d -00	5,39
04-13-1-03-92 -i -00	0,57
04-13-1-04-191 -a -00	4,31
04-13-1-04-191 -b -00	13,97
04-13-1-04-191 -c -00	3,23
04-13-1-04-191 -d -00	3,17
04-13-1-04-191 -f -00	16,96
04-13-1-04-191 -h -00	2,32
04-13-1-04-191 -k -00	6,38
04-13-1-04-191 -l -00	4,53
04-13-1-05-229 -c -00	4,36
04-13-1-06-139B -b -00	0,99
04-13-1-06-168A -g -00	3,28
04-13-1-08-134 -d -00	1,88
04-13-1-08-97 -f -00	1,17
04-13-2-11-145 -d -00	3,16
04-13-2-14-110 -c -00	1,16
Razem	94,13

Zarządzenie nr 28
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie
z dnia 02. grudnia 2014 r.

**dotyczące wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania
wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki
leśnej na terenie RDLP w Krośnie**

znak: ZO-7324-23/14

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1153), § 19 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wprowadzonego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz § 4 Instrukcji Ochrony Lasu tom. II, zarządzam co następuje :

§ 1.

Wprowadzam do stosowania „Wytyczne w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie” stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Celem opracowanych wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej jest:

1. Wdrożenie we wszystkich nadleśnictwach jasnych i precyzyjnych procedur służących uwzględnianiu wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej.
2. Zwiększenie różnorodności biologicznej, szczególnie o organizmy związane ekologicznie z obecnością rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych RDLP w Krośnie.
3. Podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony gatunków zwierząt, roślin i grzybów chronionych oraz ich siedlisk a także siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza priorytetowych, o których mowa w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania

lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. nr 77 poz. 510 z późn. zmian.).

§ 3.

Nadzór nad realizacją Zarządzenia powierzam Wydziałowi Ochrony Ekosystemów w RDLP w Krośnie.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR

mgr inż. Bogusław Famielec

Krosno, 02. grudzień 2014 r.

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28
Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia
2014 r.
w sprawie zasad uwzględniania wymagań
ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu
gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.

Wytyczne
w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony
przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej
na terenie RDLP w Krośnie

I. Sposoby modyfikacji działań z zakresu gospodarki leśnej na obszarach sieci Natura 2000.

1. We wskazanych w planach zadań ochronnych lub planach ochrony miejscach występowania ptaków wymagających martwego drewna, owadów saproksylicznych oraz na siedliskach przyrodniczych, pozostawiać drzewa martwe i zamierające na pozycjach cięć (nie dotyczy sytuacji klęskowych oraz zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów) oraz nie prowadzić jednostkowych użytków przygodnych. Będzie to służyć zachowaniu bioróżnorodności oraz zapewnieniu właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, opisanego wskaźnikami wskazanymi w planach zadań ochronnych lub planach ochrony dla danego obszaru. W przypadku koniecznej wycinki pojedynczych drzew martwych i obumierających (np: powierzchnie robocze lub zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego lub mienia na dużą skalę) należy pozostawiać do naturalnego rozkładu ścięte martwe i obumierające drzewa, przy czym przyjmuje się następujący sposób ewidencjonowania tego zdarzenia w SILP: koszty ścięcia (ewentualnego odciążenia z drogi, szlaku) winny być odnoszone do grupy czynności O-GATUNKZ (typ planu OCHRL), MPK 2542.

2. Należy pozostawiać bez użytkowania ok. 5% powierzchni drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi (w grupach nie mniejszych niż 6 arów). Należy

pomierzyć i nanieść na LMN (atrybuty) wyłączone z użytkowania powierzchni. Szczegółowy sposób nanoszenia na LMN został opisany w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych.

3. Na siedliskach łągowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) należy pozostawiać w miarę możliwości strefy buforowe wokół potoków. W strefach tych nie będzie prowadzone pozyskanie drewna, poza sytuacjami masowego zamierania jesionu i konieczności usuwania zamierających i martwych drzew w celu ratowania pozostałych i niedopuszczenia do ustąpienia gatunku z siedliska. Strefy buforowe winny zapewniać odpowiednie warunki dla ochrony wszystkich elementów ekosystemów zbiorowisk łągowych i być oparte o naturalne ukształtowanie terenu. Szczegółowe parametry stref buforowych będą ustalane dla każdego nadleśnictwa na etapie sporządzania kolejnej rewizji p.u.l. W tym celu należy stworzyć warstwę *shp*. odcinków cieków (potoków) mieszczących się w granicach siedlisk łągowych. Odcinki tych cieków (potoków) będą stanowiły oś do tworzenia stref buforowych na siedliskach łągowych. W przypadku innych zinwentaryzowanych w terenie przedmiotów ochrony należy indywidualnie podchodzić do tworzenia takich stref buforowych. Jeśli biologia lub wymagania danego przedmiotu ochrony (np: biegacza urozmaiconego czy bezlistu okrywowego) uzasadniają rezygnację z użytkowania gospodarczego w strefach buforowych wokół potoków czy stromych stoków, należy wyłączyć te obszary z pozyskania, przy czym strefy wyłączone winny być odniesione do stwierdzonych miejsc występowania.

4. Należy podjąć działania, aby wyeliminować zrywkę korytami potoków (w ciągu 5 lat od momentu wejścia zarządzenia w życie). Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Zasada ta winna być stosowana również poza obszarami sieci Natura 2000.

5. Każde nadleśnictwo w terminie do trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego zarządzenia winno wyznaczyć na swoim terenie ostoje ksylobiontów i ustanowić je w formie zarządzenia. Wykaz ostoi ksylobiontów należy dołączyć do „Programu Ochrony Przyrody”. Obszary uznane jako ostoje ksylobiontów winny być podczas najbliższej rewizji planu urządzenia lasu włączone do gospodarstwa specjalnego. Zatwierdzone ostoje ksylobiontów należy wyłączyć z pozyskania. Jedynie w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach (np: z przyczyn bezpieczeństwa publicznego, ochrony ppoż., przejezdności dróg, itp.) istnieje możliwość prowadzenia w nich cięć, nie mogą one jednak w żaden sposób naruszać charakteru ostoi. Ostoje ksylobiontów powinny w nadleśnictwie obejmować miejsca szczególnie cenne dla zachowania ciągłości występowania populacji tych gatunków w obszarze. Ostoje ksylobiontów nie muszą być rozmieszczone równomiernie na terenie nadleśnictwa (również w skali RDLP). W pierwszej kolejności należy je wyszukać i wyznaczyć w obszarach Natura 2000, gdzie powinny obejmować część zasobów chronionych siedlisk przyrodniczych, wymienionych w standardowych formularzach danych jako przedmiot ochrony w obszarze (symbol A,B,C).

Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

- a) drzewostany na siedliskach bagiennych, w uzasadnionych przypadkach (np. silnie osuszone, zdegradowane powierzchnie, szczególnie z drzewostanami w młodszych klasach wieku wymagającymi pielęgnacji lub drzewostanami do przebudowy) nadleśnictwo może nie włączać drzewostanów na siedliskach bagiennych do sieci ostoi.
- b) drzewostany na priorytetowych siedliskach przyrodniczych.
- c) rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.
- d) drzewostany w strefach ochrony całorocznej gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie strefowej.
- e) wybrane drzewostany, bądź ich fragmenty, głównie starszych klas wieku położone :
 - w strefach ekotonowych (np. przy granicy las – pole, przy bagnach, jeziorach, rzekach, torfowiskach, innych zbiornikach wodnych, np.

- ppoż.),
- na obszarach o zwiększonej trudności przy pozyskaniu i zrywce (zbocza, wąwozy, jary, tereny podtopione, itp.),
 - na obszarach z permanentnymi szkodami powodowanymi przez gatunki chronione (np. bobry, żubry, itp.).
- f) parki podworskie, zwłaszcza te o charakterze leśnym, obiekty związane z ochroną dziedzictwa kulturowego (np. grodziska, cmentarze).
- Z obszarów mających stanowić ostoje ksylobiontów należy wyłączyć:
- a) drzewostany na gruntach porolnych – zagrożone przez hubę korzeniową oraz planowane do przebudowy,
 - b) obszary o zwiększonej penetracji ludności (tereny przy szlakach turystycznych, ścieżkach rowerowych, drogach publicznych, liniach kolejowych (ze względu na ochronę ppoż. oraz bezpieczeństwo publiczne itp.),
 - c) drzewostany świerkowe i z przewagą świerka ,
 - d) drzewostany objęte zjawiskiem zamierania drzew o charakterze masowym,
 - e) drzewostany uznane za pierwotne ogniska gradacyjne.

II. Sposoby postępowania zapobiegającego przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej, ochrony pomnikowej.

1. W celu zapobiegnięcia przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej i pomnikowej wprowadzam obowiązek sporządzania szkiców terenowych dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane przedmioty ochrony. Szkice winny być sporządzane przez leśniczego na etapie szacunków brakarskich w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (do czasu wprowadzenia do SILP wszystkich informacji o znanych przedmiotach ochrony wymienionych w POP leśniczy w trakcie szacunków brakarskich ręcznie nanosi na szkicu ich lokalizację).

Na szkicach należy zaznaczać stwierdzone podczas szacunków brakarskich nowe miejsca występowania gatunków chronionych, pozostawione do naturalnej śmierci fragmenty drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych i inne wyłączenia (np. strefy ekotonowe, bagna, oczka wodne, itp.), drzewa biocenotyczne (na pozycjach rębnych), przebieg szlaków zrywkowych, odnowienia naturalne, punktowe siedliska priorytetowe (np. jaworzyny).

Informacje o przedmiotach ochrony na powierzchni roboczej wraz z kopią szkicu (lub jeden egzemplarz) winna być przekazana (za potwierdzeniem) wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem.

2. Ochrona strefowa:

a) należy wprowadzić do bazy SILP wszystkie wyznaczone strefy ochronne ustanowione przez konserwatora przyrody, zgodnie z pismem DGLP z dnia 02 stycznia 2006 r. zn. ZO-732-2-1/06.

b) należy przekazać ww. dane do leśniczych, przy czym leśniczy powinien otrzymać dane wyselekcjonowane tylko do prowadzonego leśnictwa.

c) do końca 2015 roku należy dokonać weryfikacji wyznaczonych stref pod kątem uzyskania współrzędnych gniazda. W przypadku stref kołowych po dokonaniu pomiaru współrzędnych geograficznych należy zaktualizować istniejącą w LMN warstwę dotyczącą stref ochrony całorocznej i okresowej i jednocześnie zgłosić oficjalnym pismem pomierzone współrzędne gniazda do RDOŚ w Rzeszowie. Jeśli przy strefach kołowych gniazdo zostanie zlokalizowane w innym wydzieleniu, niż wynika to z zarządzenia lub decyzji o ustanowieniu strefy (nie dotyczy to zmiany numeracji wydzieleń w związku z rewizją pul), należy złożyć do RDOŚ wniosek o likwidację starej i utworzenie nowej strefy, ze szczegółowym uzasadnieniem. Jeśli strefy zostały wyznaczone ze wskazaniem graficznym wydzieleń, nie zachodzi potrzeba informowania RDOŚ w Rzeszowie o zmianach w lokalizacji gniazda, jeśli te zmiany mieszczą się w ramach utworzonej strefy. W przypadku przeniesienia gniazda poza strefę, należy

złożyć wniosek o likwidację dotychczasowej i jednocześnie utworzenie nowej strefy. Zalecane jest wnioskowanie o tworzenie stref opartych o granice wydzieleń czy też inne, czytelne w terenie granice. W kolejnych latach należy dokonywać sprawdzenia lokalizacji gniazda (raz w roku). Zasady ewidencjonowania w SILP i LMN stref całorocznych i okresowych zostały opisane w załączniku nr 1 do Wytocznych.

d) plany cięć pielęgnacyjnych i rębnych, na etapie ich tworzenia, winny być obowiązkowo weryfikowane pod kątem występowania stref wokół miejsc gniazdowania i terminów ochrony okresowej przez dział techniczny (dotyczy to również wszystkich korekt planów). Weryfikacja winna być oparta o szkic terenowy, o którym mowa w pkt 1 i odbywać się wg następującego schematu:

- przy zatwierdzaniu pozycji cięć do wniosku na następny rok jeden egzemplarz każdego sporządzonego szkicu jest przedkładany w nadleśnictwie do merytorycznego sprawdzenia (potwierzonego parafką) przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody. Pracownik ten winien określić możliwy termin uruchomienia pozycji (z uwagi na okresową ochronę strefową) a w przypadku niewprowadzenia aktualnych danych o zinwentaryzowanych przedmiotach ochrony do SILP sprawdzić, czy wszystkie zinwentaryzowane przedmioty ochrony są uwzględnione na szkicu.

- przed uruchomieniem pozycji inżynier nadzoru, w oparciu o zoparafowany przez pracownika ds. ochrony przyrody szkic terenowy, kontroluje w terenie poprawność wyznaczenia zabiegu pod kątem przestrzegania ograniczeń związanych ze zinwentaryzowanymi przedmiotami ochrony przyrody oraz wyrywkowo sprawdza, czy na pozycji cięć nie występują dodatkowe, dotychczas niezinwentaryzowane przedmioty ochrony. W sytuacji, gdy szkic terenowy nie został sporządzony w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (przedmioty ochrony zostały naniesione ręcznie), sprawdza również poprawność zaznaczenia lokalizacji tych przedmiotów na szkicu względem ich rzeczywistego położenia w terenie. Weryfikacja dotyczy także innych elementów ekosystemów leśnych mających wpływ na zachowanie lub zwiększanie bioróżnorodności, m.in.: pozostawianie 5% powierzchni

drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, pozostawiania stref buforowych wzdłuż potoków na siedliskach łągowych oraz ze względu na wymagania konkretnych przedmiotów ochrony, miejsc występowania gatunków chronionych ujętych w POP, pozostawiania drzew ekologicznych, drzew martwych i obumierających na siedliskach przyrodniczych.

3. Stanowiska chronionych zwierząt, roślin, grzybów, pomniki przyrody i inne osobliwości przyrodnicze:

a) należy wprowadzić do bazy SILP wszystkie dane o przedmiotach ochrony i osobliwościach przyrody zawarte w POP,

b) na etapie szacunków brakarskich należy sukcesywnie weryfikować dane o przedmiotach ochrony i osobliwościach przyrody wymienionych w POP w celu ułatwienia prac związanych z właściwą realizacją zadań z zakresu pozyskania drewna i następnie nanosić te dane na LMN (w tym pomierzone współrzędne geograficzne),

c) w każdym nadleśnictwie winny być wdrożone rozwiązania zapewniające bieżącą znajomość wszystkich zainwentaryzowanych przedmiotów ochrony na terenie danego leśnictwa przez właściwego leśniczego.

4. W przypadku nieumyślnego wycięcia lub zrywki drzew stanowiących mikrosiedliska gatunków chronionych zwierząt, dla których nie stosuje się przepisów art. 52a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, gatunków chronionych roślin oznaczonych symbolem (3) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014, poz. 1409) oraz gatunków chronionych grzybów oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014, poz. 1408), należy pozostawić wyciętą sztukę w miejscu ścięcia lub, w przypadku wykonania

zrywki drewna, przetransportować do najbliższego drzewostanu o zbliżonych warunkach siedliskowych, z którego pochodziło drzewo. W przypadku zaewidencjonowania pozyskania i zrywki drzewa stanowiącego mikrosiedlisko gatunków, o których mowa wyżej, należy przyjąć następujący sposób ewidencjonowania tego zdarzenia w SILP: rozchodem wewnętrznym z kierunku 16 (potrzeby własne) pobrać na leśnictwo i przypisać do typu planu OCHRL, grupy czynności O-GATUNKZ (zwierzęta) O-GATUNKO (rośliny i grzyby), MPK – 2542. Jeśli pozyskanie drzewa stanowiącego mikrosiedlisko ww. gatunków nie zostało jeszcze zaewidencjonowane, należy poniesione koszty odnieść bezpośrednio do grupy czynności odpowiednio: O-GATUNKZ lub O-GATUNKO, MPK 2542.

III. Sposoby postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego w rezerwach przyrody, stanowiskach chronionych grzybów, roślin, zwierząt, w strefach ochrony okresowej i całorocznej, w odniesieniu do pomników przyrody, itp.

Zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego należy do obowiązków zarządzającego gruntem. Za zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego uznaje się sytuację zagrażającą życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w wielkich rozmiarach. Zagrożenia takie mogą stanowić m.in. uszkodzone z różnych powodów lub niestabilne drzewa rosnące w bezpośrednim sąsiedztwie dróg i udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań, itp.

Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy określone w 95art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Nie dotyczą one jednak prowadzenia akcji ratowniczych oraz eliminacji zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego (art. 15 ust. 2 pkt. 3 cyt. Ustawy). Wobec powyższego działanie polegające na ścięciu takich drzew jest związane z bezpieczeństwem publicznym i nie dotyczą go zakazy o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Natomiast usunięcie ściętych drzew poza obszar rezerwatu jest

czynnością odrębną, niezwiązaną z bezpieczeństwem powszechnym i wymaga uzyskania zgody odpowiednich organów.

Tryb postępowania podczas śinki uszkodzonych i niestabilnych drzew rosnących w rezerwach przyrody w pobliżu dróg i udostępnionych szlaków turystycznych:

1. Lustracja terenowa raz w roku, w terminie wynikającym z IOL.
2. Szczegółowa inwentaryzacja drzew uszkodzonych i niestabilnych rosnących w pobliżu dróg i udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań itp. (w pasie do dwóch wysokości drzew w drzewostanie), obejmująca ustalenie liczby drzew koniecznych do usunięcia, gatunku, pierśnicy, adresu leśnego, szczegółowy opis z wyszczególnieniem uszkodzenia lub niestabilności oraz dokumentację fotograficzną.
3. Ustalenie terminu śinki ww. drzew i miejsca ich pozostawienia (w obrębie rezerwatu przyrody - dotyczy obalenia na drogę czy udostępniony szlak).
4. Poinformowanie oficjalnym pismem RDOŚ w Rzeszowie o planowanej wycince drzew, z podaniem terminu prac oraz szczegółowej inwentaryzacji, o której mowa w pkt 2. Pismo należy wysłać w takim terminie, aby wpłynęło do RDOŚ w Rzeszowie co najmniej miesiąc przed planowanymi pracami (konieczna zwrotka). Pismo to wyczerpuje konsultacje z RDOŚ, o których mowa w pkt 3 uzgodnień pomiędzy RDOŚ w Rzeszowie a RDLP w Krośnie z dnia 15 grudnia 2009 roku.

1. Po zakończeniu prac należy złożyć w terminie do 30 dni sprawozdanie do RDOŚ w Rzeszowie. Sprawozdanie winno zawierać szczegółowy opis działań, ze szczególnym uwzględnieniem pozostawienia na terenie rezerwatów ściętych drzew. Zaleca się wykonywanie dokumentacji fotograficznej pozostawionych w rezerwacie ściętych drzew, która winna być przechowywana w POP.

6. W razie konieczności natychmiastowego usunięcia drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu należy ograniczyć procedury do działań opisanych w pkt 2, poinformowania telefonicznego RDOŚ w Rzeszowie z adnotacją o rozmowie na dokumencie z inwentaryzacji, ścięcia drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu i sporządzeniu sprawozdania, o którym mowa w pkt 5.

W przypadku konieczności usunięcia drzew uszkodzonych lub niestabilnych rosnących w pobliżu dróg lub udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań mieszkalnych, itp. w strefach ochrony całorocznej i okresowej w okresie obowiązywania zakazów, o których mowa w art. 60 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, a także w miejscach występowania gatunków chronionych, dla których nie stosuje się przepisów art. 52a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody oraz w przypadku konieczności ścięcia pomników przyrody, należy uzyskać zgodę właściwego organu ds. ochrony przyrody.

IV. Sposoby prowadzenia monitoringu wybranych form ochrony przyrody.

Monitoring wybranych form ochrony przyrody dotyczy rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000, pomników przyrody oraz roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zlokalizowanych na gruntach SP zarządzanych przez PGL LP. Należy go prowadzić w sposób opisany w pkt. 2 części IV tomu I IOL. W celu ujednoczenia i wypełnienia zapisów IOL należy stosować następujące zasady:

1. Rezerваты przyrody:

Lustracje należy wykonywać zgodnie z pkt. 2.1. części IV IOL. Wzór notatki z lustracji rezerwatu stanowi załącznik nr 2 do Wytucznych. W przypadku stwierdzenia niewłaściwego stanu zachowania głównego przedmiotu ochrony w rezerwacie przyrody, należy poinformować do dnia 31

października RDOŚ w Rzeszowie, opisując zagrożenie oraz proponowane zabiegi.

2. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów:

a) informacje o nowych miejscach występowania zwierząt, roślin i grzybów winny być zgłaszane do nadleśnictwa w formie pisemnej i zawierać następujące informacje: gatunek, jego liczebność lub forma występowania (np. pojedynczo, grupowo, płaty), dane adresowe miejsca występowania (leśnictwo, oddział, pododdział a dla roślin, grzybów i zwierząt ksylobiontycznych współrzędne geograficzne), data przeprowadzenia obserwacji, osoba przeprowadzająca obserwację. W przypadku zwierząt nowe miejsce występowania oznacza pojawienie się gatunku, o którym mowa w IOL w pkt. 2.4.2., na terenie nadleśnictwa, w którym do tej pory nie był wykazywany (POP).

b) informacje na temat stanu obiektu dotyczą ustanowionych stref ochrony zwierząt, w tym ptaków, roślin i grzybów. Wzór notatki dot. stanu obiektu zawiera załącznik nr 3 do niniejszych Wytycznych.

DYREKTOR
mgr inż. Bogusław Famielec

**Zarządzenie nr 14
z dnia 22. grudnia 2016 r.**

**wprowadzające zmiany do załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 28
Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie
sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas
realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP
w Krośnie**

znak: ZO.7211.69.2016

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zmian.), § 19 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wprowadzonego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz § 4 Instrukcji Ochrony Lasu tom. II, wprowadza się następujące zmiany w Wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. dotyczącego wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie:

§ 1

1) Dokonuje się zmiany zapisu:

„Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie zasad uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.”

na zapis:

„Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.”

2) W pkt 1.1 Wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej – zwanych dalej: Wytycznymi, dodaje się punkt „1a” i „1b” o następującym brzmieniu:

„1a. W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiarowe, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3 m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu.”

„1b. Nie należy wycinać starych, bardzo grubych drzew, szczególnie o wymiarach równych lub większych od określonych w załączniku nr II do Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie [MOŚZNiL, Warszawa 1996], o której mowa w § 110 pkt. 2 Instrukcji urządzania lasu, część I., pozostawiając te drzewa do

naturalnego rozpadu, za wyjątkiem sytuacji związanych z bezpieczeństwem powszechnym, zachowaniem względów BHP oraz zagrożeniem celów hodowlanych i stanu zdrowotnego drzewostanów."

3) Pkt I.2 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Należy pozostawiać do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiągających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów). Należy pomierzyć i nanieść na LMN (atrybuty) wyłączone z użytkowania powierzchnie. Szczegółowy sposób nanoszenia na LMN został opisany w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych."

4) W pkt I.2 Wytycznych dodaje się punkty: „2a” o następującym brzmieniu:

„2a. W uzasadnionych przypadkach przez powierzchnie obejmujące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiągających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych można prowadzić zrywkę drewna."

5) Pkt. I.3 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Na siedliskach łęgowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) należy pozostawiać w miarę możliwości nieużytkowane fragmenty lasu (tzw. strefy przypotokowe) wokół potoków. W uzasadnionych przypadkach strefy przypotokowe można tworzyć na innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typach siedliskowych lasu. Wyznaczenie stref przypotokowych może mieć miejsce, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. W strefach tych nie będzie prowadzone pozyskanie drewna, poza sytuacjami masowego zamierania jesionu i konieczności usuwania zamierających i martwych drzew w celu ratowania pozostałych i niedopuszczenia do ustąpienia gatunku z siedliska. Strefy przypotokowe winny zapewniać odpowiednie warunki dla ochrony wszystkich elementów ekosystemów zbiorowisk łęgowych i innych oraz być oparte o naturalne ukształtowanie terenu. Szczegółowe parametry stref przypotokowych będą ustalone dla każdego nadleśnictwa na etapie sporządzania kolejnej rewizji p.u.l. W tym celu należy stworzyć warstwę *shp*. odcinków cieków (potoków) mieszczących się w granicach siedlisk łęgowych, innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typów siedliskowych lasu. Odcinki tych cieków (potoków) będą stanowiły oś do tworzenia stref przypotokowych."

6) Pkt. I.4 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Zasada ta winna być stosowana również poza obszarami sieci Natura 2000."

7) W pkt. I.5 Wytocznych dokonuje się zmiany zapisu:

„Ostoje ksylobiontów powinny w nadleśnictwie obejmować miejsca szczególnie cenne dla zachowania ciągłości występowania populacji tych gatunków w obszarze.”

na zapis:

„Ostoje ksylobiontów w nadleśnictwie winny tworzyć ruszt ekologiczny, rozumiany jako sieć powierzchni zapewniających miejsce przetrwania i redystrybucji organizmów związanych z martwym drewnem.”

8) W pkt. I.5 Wytocznych dokonuje się zmiany zapisu:

„Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

c) rezerwy przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.”

na zapis:

„Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

c) rezerwy przyrody, użytki ekologiczne na których znajduje się drzewostan, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.”

9) W pkt. I.5 Wytocznych w zapisie: „Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:” dodaje się podpunkt „g” w brzmieniu następującym:

„g) drzewostany stanowiące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych.”

10) Pkt.II.1 Wytocznych otrzymuje brzmienie:

„W celu zapobiegnięcia przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej i pomnikowej wprowadzam obowiązek sporządzania szkiców terenowych dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane przedmioty ochrony. Szkice winny być sporządzane przez leśniczego na etapie szacunków brakarskich w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (do czasu wprowadzenia do SILP wszystkich informacji o znanych przedmiotach ochrony wymienionych w POP leśniczy w trakcie szacunków brakarskich ręcznie nanosi na szkicu ich lokalizację).

Na szkicach należy zaznaczać stwierdzone podczas szacunków brakarskich nowe miejsca występowania gatunków chronionych, pozostawione do naturalnej śmierci fragmenty drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych i inne wyłączenia (np. strefy ekotonowe, bagna, oczka wodne, itp.), drzewa biocenotyczne, przebieg szlaków zrywkowych, odnowienia naturalne, punktowe siedliska priorytetowe (np. jaworzyny).

Informacja o przedmiotach ochrony na powierzchni roboczej wraz z kopią szkicu (jeden egzemplarz) winna być przekazana (za potwierdzeniem) wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem.

Na etapie tworzenia planu cięć przedrębnych i rębnych wszystkie pozycje, winny być starannie weryfikowane pod kątem występowania stref wokół miejsc gniazdowania i terminów ochrony okresowej, a także innych elementów ekosystemów leśnych mających wpływ na zachowanie lub zwiększanie bioróżnorodności, m.in.: pozostawienie fragmentów drzewostanów rębnych do naturalnego rozpadu na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, pozostawiania stref przytokowych, miejsc występowania gatunków chronionych ujętych w POP, pozostawiania drzew ekologicznych, drzew martwych i obumierających na siedliskach przyrodniczych.

Weryfikacja winna być oparta głównie o szkic terenowy i odbywać się wg. następującego schematu:

- przy zatwierdzaniu pozycji cięć do wniosku na następny rok jeden egzemplarz każdego sporządzonego szkicu jest przedkładany w nadleśnictwie do merytorycznego sprawdzenia (potwierdzonego parafką) przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody. Pracownik ten winien określić możliwy termin uruchomienia pozycji (np. z uwagi na okresową ochronę strefową) a w przypadku niewprowadzenia aktualnych danych o zinwentaryzowanych przedmiotach ochrony do SILP sprawdzić, czy wszystkie zinwentaryzowane przedmioty ochrony są uwzględnione na szkicu.

- przed uruchomieniem pozycji inżynier nadzoru, w oparciu o zoparafowany przez pracownika ds. ochrony przyrody szkic terenowy, kontroluje w terenie poprawność wyznaczenia zabiegu pod kątem przestrzegania ograniczeń związanych ze zinwentaryzowanymi przedmiotami ochrony przyrody oraz wrywkowo sprawdza, czy na pozycji cięć nie występują dodatkowe, dotychczas niezinwentaryzowane przedmioty ochrony. W sytuacji, gdy szkic terenowy nie został sporządzony w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (przedmioty ochrony zostały naniesione ręcznie), sprawdza również poprawność zaznaczenia lokalizacji tych przedmiotów na szkicu względem ich rzeczywistego położenia w terenie. Należy dążyć, aby szkice terenowe sporządzać w oparciu o podkład LMN.

Weryfikacja planowanych cięć przedrębnych winna obejmować wszystkie pozycje, nie tylko te, dla których sporządzone są szkice terenowe. Weryfikacja planowanych pozycji cięć przedrębnych winna odbywać się na zasadzie sprawdzenia przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody pozycji cięć pod kątem obowiązku wykonania szkicu terenowego.

Wyżej przedstawiona weryfikacja pozycji cięć przedrębnych i rębnych winna być obowiązkowo wpisana do zakresu czynności służbowych poszczególnych osób uczestniczących w weryfikacji tych planów.

11) W pkt.II.2.c usuwa się zdanie „Zasady ewidencjonowania w SILP i LMN stref całorocznych i okresowych zostały opisane w załączniku nr 1 do Wytocznych.”

12) W pkt.II.2 usuwa się podpunkt „d”.

13) „Załącznik nr 1 do Wytocznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie” otrzymuje brzmienie, zgodnie z załącznikiem do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

W pozostałym zakresie treść Zarządzenie nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie nie ulega zmianie.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Grażyna Zoltyńska

W załączeniu:

1. Załącznika nr 1 do Wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.